

Samen sterk

Bruggen bouwen aan de Waal

Raadsinitiatiefvoorstel Coalitieakkoord 2006 - 2010

14 april 2006

PvdA-SP-GroenLinks

INHOUDSOPGAVE

<u>Bruggen bouwen aan de Waal</u>	3
<u>Ongedeeld Nijmegen</u>	7
<u>Werkend Nijmegen</u>	11
<u>Solidair Nijmegen</u>	15
<u>Bruisend Nijmegen</u>	21
<u>Veilig Nijmegen</u>	25
<u>Vernieuwend Nijmegen</u>	27
<u>Bestuurlijk Nijmegen</u>	31
<u>Betaalbaar Nijmegen</u>	33
<u>Actiepunten met financiële consequenties</u>	37
<u>Beoogde portefeuillevdeling</u>	45

Samen sterk

Bruggen bouwen aan de Waal

De kiezer heeft gesproken. In Nijmegen hebben de partijen die het college vormden gewonnen. Die winst zien we als een steun in de rug. Een steun voor het gevoerde beleid. Maar vooral een steun in de rug om verder te blijven werken aan het versterken van sociaal en vernieuwend Nijmegen. Het vertrouwen van de kiezer is niet vanzelfsprekend. We moeten dit telkens opnieuw verdienen. We willen daarom samen met onze partners samenwerken aan een sterk Nijmegen. We moeten onszelf kunnen relativiseren. Omdat we alleen zo zoveel mogelijk Nijmegenaren aan ons kunnen binden. En samen met hen Nijmegen versterken.

Met Nijmegen gaat het op het oog goed. Bijna alle Nijmegenaren vinden Nijmegen een prettige stad om te wonen. De meeste mensen vinden Nijmegen ook een mooie stad. En de laatste jaren hebben veel bewoners onze stad vooruit zien gaan. Met instellingen als de Radboud Universiteit, de Sint Maartenskliniek en het UMC zijn we toonaangevend. We hebben culturele podia en groeperingen die nationaal furore maken. Op sportgebied telt Nijmegen steeds meer mee. En samen met projecten als de Limos en de Waalsprong, laten ontwikkelingen als Health Valley en 52 degrees zien dat Nijmegen zich stedelijk en economisch vernieuwt.

Het 'Nijmegen-gevoel' is de laatste jaren steeds sterker geworden. De viering van Nijmegen 2000 vormde hiervan een unieke illustratie. Trots, creatief en vaak uitbundig hebben we vorig jaar het feest voor en met alle Nijmegenaren gevierd.

Er zijn ook minder positieve ontwikkelingen. Internationaal, landelijk en soms lokaal. Wie de kranten leest, televisie kijkt of met mensen praat, ervaart dat grote groepen mensen in de stad zich zorgen maken over de toekomst. Mensen zien de wereld veranderen en vragen zich af wat het voor hun individuele situatie zal betekenen. Of het nu gaat over de komst van Poolse werknemers. De opkomst van radicale groepen, bijvoorbeeld binnen de islam. De discussie over de liberalisering van de huren, de hoge energieprijzen, de veiligheid of de toekomst van de gezondheidszorg.

Mensen hebben niet het gevoel veel invloed op deze ontwikkelingen te kunnen uitoefenen. Ook zijn er problemen dicht bij huis zoals armoede, schulden, langdurige werkloosheid, verslaving en opvoedingsproblemen. Mensen worden zo onzeker en keren zich af van veranderingen. Vooral als ze inbreuk maken op hun domein. Of dat nu inkomen, ruimte, werk, of het onderwijs betreft. Mensen zien goed bedoelde en op verbetering gerichte voorstellen van de politiek niet zitten. Wantrouwen ze. En beoordelen ze vaak negatief.

In dit klimaat kan het publieke belang het verliezen van het eigen belang. Die ontwikkeling willen we in deze nieuwe coalitieperiode voor zijn. Op lokaal niveau zetten we ons maximaal in om te voorkomen dat bevolkingsgroepen tegen elkaar worden uitgespeeld. We willen mensen perspectief bieden. We willen hen betrekken bij de veranderingen in de stad. We willen het publieke belang voorop stellen. Maar dan wel in een modern jasje. We delen geen geld uit maar formuleren de gewenste concrete resultaten. We maken de einddoelen helder en inzichtelijk zodat de burgers weten waar hun solidariteit en inzet voor wordt gevraagd. We zijn sociaal maar niet naïef. We geven ruimte maar daar waar ons vertrouwen wordt beschaamd, treden we resoluut op. Of het nu gaat op het gebied van uitkeringen of op het gebied van de woningverhuur. Fraude accepteren we niet. Omdat het gevoel van solidariteit dan wordt ondermijnd.

Ons uitgangspunt is solidariteit. De sterkste schouders kunnen de zwaarste lasten dragen én kunnen ook vaak nog wat inschikken. Zodat er meer kansen ontstaan voor mensen die het minder gemakkelijk hebben. Die als outsiders een plek vragen in Nijmegen. Of het nu gaat om inkomen, om ruimte (mooi wonen), voorzieningen (goede onderwijsgebouwen). Maar ook als het gaat om bijvoorbeeld mobiliteit en cultuur. Werkelijk wat over hebben voor elkaar. En niet te snel de andere kant op kijken of de schouders ophalen. Iedere bijdrage loont. Om Nijmegen een stad van ons allemaal te laten zijn.

We spannen ons in om zoveel mogelijk mensen aan het werk te krijgen. We bieden ondersteuning en creëren gesubsidieerde banen om door te kunnen stromen naar een reguliere baan. Voor mensen die weinig kans op regulier werk hebben, creëren we participatiebanen. Zo blijft Nijmegen een sociale stad. Een stad waar mensen niet aangewezen zouden hoeven te zijn op voedselbanken. Omdat ze verzekerd zijn van een fatsoenlijk bestaan. Een Nijmegen waar mensen zich zeker kunnen voelen.

Maar die zekerheid vraagt wel om wederkerigheid. Want we vragen nogal wat van mensen om ons sociaal beleid overeind te houden. Dat mogen we vragen. Maar dat betekent wel dat we er ook zeker van zijn dat de mensen die aanspraak maken op die voorzieningen, er ook echt voor in aanmerking komen. En als we kunnen aangeven dat de mensen die aanspraak maken op de rechten, ook weten wat hun plichten zijn. En wij ze daar ook aan houden. Solidariteit vereist niet alleen oog voor de behoevenden, maar verlangt ook aandacht te hebben voor de vragen en verwachtingen van de middengroepen in onze stad.

De jeugd heeft de toekomst. We investeren veel in de jeugd. Van jongs af aan willen we voorkomen dat er eventueel problemen ontstaan. In het onderwijs willen we het voortijdig schoolverlaten tot een minimum beperken en we investeren in goede onderwijsgebouwen. We realiseren voldoende voorzieningen voor de jeugd in de wijken en we zetten alles op alles om voldoende werkgelegenheid te bieden aan iedereen die gekwalificeerd van school komt.

Een gezond leefmilieu is in ieders belang. We gaan dan ook actief aan de slag om schonere lucht voor alle Nijmegenaren te realiseren. Verbeteringen van de kwaliteit van het groen in en om de stad dragen bij aan een prettige woonomgeving.

In de vorige collegeperiode hebben we ons sterk gericht op de wijken (schoon, heel en veilig) en op de burgers (toegankelijk bestuur, weten wat er leeft op straat). Vanzelfsprekend gaan we door met het versterken van de wijken. We zetten er zelfs extra op in. Er komt meer onderhoud in de wijken en betere wijkvoorzieningen.

We willen ook in de nieuwe periode een open en eerlijk stadsbestuur zijn. Dat betekent dat we duidelijk zijn. Ook al gaat het om beslissingen die mensen individueel wellicht minder zien zitten. Maar gewenst zijn vanuit de belangen van bijvoorbeeld woningzoekenden, ouderen die aanspraak maken op voorzieningen, jongeren die een plek voor zichzelf zoeken, of organisaties die ruimte nodig hebben voor een groeiend aantal leden.

We zoeken het contact met de burger op. We willen weten waar hun problemen liggen. En we dagen ze uit om samen met ons te zoeken naar mogelijkheden om Nijmegen te versterken. We blijven werken met wijkwethouders en gaan door met onze wijkbezoeken.

Maar we gaan deze periode een stap verder. We staan voor één Nijmegen. Een stad waar het geheel (die ene stad) meer is dan de som der delen (de wijken). We staan voor een ongedeelde stad. Waar mensen elkaars taal spreken. Elkaar in overdrachtelijke zin ook verstaan. Niet omdat iedereen gelijk is. Maar wel gelijkwaardig. Daarom leggen we ons niet neer bij scheidslijnen in de stad, maar willen we bruggen slaan tussen de verschillende werelden in Nijmegen. Alleen zo blijven we die ene, ongedeelde stad. We leggen ons niet neer bij de tegenstelling tussen

Nijmegen-Oost en Nijmegen-West, de tegenstelling tussen allochtoon en autochtoon, de tegenstelling tussen have en have not's.

We willen burgers, instellingen en organisaties inspireren en activeren om samen met ons bruggen te bouwen. Kriskras door de stad. Bruggen op het gebied van cultuur, sport, onderwijs, zorgvoorzieningen, wonen, werken. Maar ook om bruggen te bouwen tussen cultuur en bijvoorbeeld onderwijs, tussen sport en zorgvoorzieningen en tussen wonen en werken. Daar waar nodig ondersteunen we de samenwerking of brengen we op eigen initiatief partijen bij elkaar. We zetten in op creatief denken, synergie en open staan voor onverwachte allianties.

Samen willen we werken aan een beter Nijmegen. En aan een nieuw elan. Geen technocratisch bestuurde en georganiseerde stad waarin studies en rapporten van externe bureaus de toon zetten. Maar een Nijmegen dat inspireert. Mensen en organisaties uitdaagt en betreft. Een stad van ideeën, mogelijkheden, kansen én resultaten. Want we blijven resultaatgericht. We bouwen bruggen om de oversteek te maken, efficiënt en effectief.

In onze visie vragen we veel van burgers, ondernemers, instellingen en organisaties. Solidariteit, bereid zijn tot samenwerken, initiatief nemen en hier en daar wat inschikken om ruimte te geven aan de wat minder gesetelde medeburger. Dat is niet niets. Maar we bieden er veel voor. Want:

- We bieden iedereen in de stad een fatsoenlijk bestaan. Iedereen telt mee. We hebben een sterk minimabeleid en we pakken de woningnood aan.
- We bieden kwaliteit op de diverse beleidsterreinen. Met name in onze dienstverlening aan de burger willen we een betrouwbare en klantgerichte overheid zijn. Wat we kunnen doen, willen we goed doen. Sociaal, betrokken en realistisch.
- We bieden een goede mix van sociaal beleid, innovatie en duurzame economische groei. We zijn solidair met volgende generaties.
- We bieden inzicht in wat we gaan doen en wat we hebben gedaan.
- We bieden een stad waar duidelijke fatsoensnormen gelden, gebaseerd op wederzijds respect. Een stad waar mensen vanzelfsprekend rechten hebben maar ook plichten. We trotseren een zekere verharding in het maatschappelijk klimaat,

Hoe pakken we het aan? Om het kernachtig te formuleren: We gaan aan de slag. We trekken ons niet terug op het stadhuis om plannen te schrijven, te vergaderen en nota's tot in detail te bediscussiëren. Dit coalitieakkoord is onze agenda. Er staat veel in, dus nieuw beleid kunnen we de komende tijd tot een minimum beperken.

Wat we naar buiten toe vragen, resultaatgerichtheid, vragen we ook intern aan de ambtelijke organisatie. We zijn aanspreekbaar op resultaten, over en weer, in de gehele organisatie. Deze verantwoordingsplicht mag niet leiden tot een toename van de administratieve last. De bureaucratie moet afnemen.

We treden met onze resultaten naar buiten en vragen regelmatig wat u er van vindt.

Om zo uw vertrouwen telkens opnieuw te verdienen.

Ongedeeld Nijmegen

Nijmegen is een stad waar alle Nijmegenaren een goede woning kunnen kiezen, in een voor hen aantrekkelijke buurt met een goed leefklimaat. Waar Nijmegenaren uit verschillende delen van Nijmegen elkaar ontmoeten en samen leven. En samen werken aan het verbeteren van kansen voor Nijmegen.

Ambitie

We bestrijden kansenarmoede en zeker de concentratie daarvan in sommige Nijmeegse buurten. We zorgen daarom in samenwerking met de woningcorporaties voor gemengde wijken, voor goede en betaalbare woningen, goed gespreid over Nijmegen, passend en bereikbaar voor verschillende doelgroepen. De woonomgeving moet op orde zijn, sociaal en fysiek. Nijmeegse scholen en voorzieningen moeten bereikbaar zijn, zeker voor kinderen en gebruikers uit de "eigen" wijk. Voorzieningen, als wijkcentra moeten laagdrempelig zijn een goede afspiegeling van de wijk. Zo zorgen we er voor dat mensen elkaar treffen en samenleven in Nijmegen.

Woningen, passend en bereikbaar

Allereerst pakken we de woningnood aan, zodat mensen echt voor een woning kunnen kiezen die ze willen. Bij woningtoewijzing maken we gebruik van de ruimte die ons in KAN-verband wordt gegeven. In overleg met de corporaties willen we op beperkte schaal de inkomensstoets inzetten. Dat doen we alleen als daar een goede reden voor is en op tijdelijke basis. Zo zorgen we dat mensen met een smalle beurs in gewilde wijken kunnen instromen. En andersom: dat mensen met een wat hoger inkomen een huis krijgen in sociaal- economisch zwakkere buurten. De effecten van ons beleid voor groepen als studenten, jongeren, ouderen en bijzondere groepen houden we in de gaten.

Om starters meer kansen te bieden ontvangen alle inwoners van 18 jaar een brief van de gemeente om zich in te schrijven als woningzoekende. Immers veel jongeren, vooral allochtonen denken er pas aan als ze direct een woning nodig hebben en moeten daarom vaak wachten.

We zullen ook samen met de woningcorporaties de illegale onderhuur aanpakken. Naar het voorbeeld van Rotterdam kijken we of we wijkteams kunnen inzetten voor de bescherming van huurders in particuliere huurwoningen. We ondersteunen initiatieven voor woongroepen, centraal wonen en maatschappelijk eigendom. Met betrekking tot de huisvesting van "urgenten" wachten we de herijking af, die in KAN-verband wordt opgesteld.

Bij nieuwbouw van woningen in Nijmegen sturen we op tempo. Tot 2010 bouwen we 7.700 woningen en hebben we plannen voor 10.000 woningen. Voor de bouw van voldoende betaalbare en bereikbare woningen is "bouwen voor de behoefte aan sociale woningbouw" ons uitgangspunt. We willen netto 3.000 betaalbare huurwoningen toevoegen in de sociale sector en 1.000 sociale koopwoningen bouwen. Op basis van het Woningbehoefteonderzoek 2008-2009 kijken wij of die ambitie blijft sporen met de ontwikkelingen in de markt.

Voor de bouw van de woningen maken we afspraken met de corporaties. Onder meer moet voor iedere verkochte of gesloopte sociale huurwoning er tenminste één terugkomen. Bij groot-schalige nieuwbouw moet sprake zijn van een gemengd aanbod, nader te bepalen op basis van de gegevens in het betreffende gebied. Nieuwe sociale woningbouw wordt toegewezen aan de doelgroep. Eventueel sturen we bij op ongewenste effecten voor deeltijders en starters. Bij verkoop van sociale huurwoningen maken we afspraken met woningcorporaties dat ze alleen aan zittende huurders verkopen.

We investeren in de leefbaarheid van Nijmeegse wijken. Herstructurering, gekoppeld aan “gemengd terugbouwen” is een middel om de kwaliteit van de Nijmeegse wijken te verbeteren. We richten ons op maatwerk en niet op grootschalige sloop. Het niet terug te bouwen aandeel sociale huurwoningen wordt gecompenseerd, bij voorkeur niet in “sociale zwakke wijken”.

Woonomgeving op orde

De “route via de wijk” is succesvol gebleken. Daarom zetten we opnieuw vol in op leefbare wijken. Wijkaanpak wordt doorgezet. Nijmegenaren krijgen meer zeggenschap over onderhoud en veiligheid in de eigen buurt, over initiatieven uit de eigen wijk. Bij het stimuleren van bewonersparticipatie gaan we uit van de bewoners zelf, van maatwerk. Schoon, heel en veilig willen we verder “aankleden”. We overwegen grofvuildagen per wijk in te voeren. Hoe en wat onderzoeken we nader.

Onder voorwaarde dat het scheidingsgedrag niet negatief wordt beïnvloed, willen wij de prijs van de Groene zak aanzienlijk verlagen, tot €0,25. Daartegenover verhogen we de Afvalstoffenheffing zo dat de totale financiële opbrengst gelijk blijft. Zo willen we zwerfvuil en het dumpen van afval tegengaan.

Uit de evaluatie van het experiment met de Rode zak willen wij afleiden óf aan de gestelde voorwaarden, het niet negatief beïnvloeden van het scheidingsgedrag en verminderen van zwerfvuil, wordt voldaan. Mocht het experiment daarvoor niet de juiste informatie kunnen geven, dan zullen wij een nieuw experiment in een wijk uitvoeren.

De GFT-containers bij hoogbouw en bovenwoningen verwijderen we uit de openbare ruimte en vervangen we door individuele GFT-bakken. Daarvan verwachten we minder rommel in de openbare ruimte en minder vervuiling van het GFT-afval.

We ronden de wijkbeheerplannen per wijk af en stellen het onderhoudsniveau per wijk vast. In herstructurerings- en nieuwbouwplannen krijgt wijkgroen specifieke aandacht. Het nog te actualiseren groenstructuurplan vormt hiervoor de basis. Waar dat aan de orde is, zal herinrichting van pleinen vooral de sociale kwaliteit als uitgangspunt hebben: bewoners geven de maat. Het aangenomen initiatiefvoorstel veilige loop- en fietsroutes wordt verder uitgevoerd. We zetten geld in voor dubbellaags ZOAB op de A-73 om in Dukenburg en Lindenholt de woonomgeving te verbeteren.

Het veiligheidsbeleid tegen intimidatie en burenoverlast op gebiedsniveau zetten we door. We stimuleren bewoners buurtpreventieteams te vormen. Aan buurtconciërges en wijkagenten dichtten we een grote rol toe als het gaat om “kennen en gekend worden”.

We zetten een offensief in tegen drugsgerelateerde criminaliteit, zeker ook waar jeugdigen betrokken zijn. Een offensief tegen drugs willen we ontketenen, waarbij wordt gemikt op de opdrachtgevers. Een anonieme tiplijn wordt ingevoerd. En natuurlijk blijft er aandacht voor preventie.

Scholen en voorzieningen voor de wijk.

Investeren in onderwijs en in de kwaliteit van wijken blijft ons uitgangspunt. We vinden goede schoolgebouwen zo belangrijk dat we er structureel €2 miljoen extra voor vrij maken. Deze extra middelen moeten ook voldoende ruimte geven aan de doordecentralisatie van de onderwijs-huisvestingsgelden. Vrijheid van onderwijs en schoolkeuze is belangrijk. Toch vinden wij dat de school een afspiegeling moet zijn van de wijk. Initiatieven van ouders of groepen ouders in deze richting willen wij waar mogelijk ondersteunen. Wij zullen inzetten op decentralisatie en we gaan goede afspraken maken met scholen over het tegengaan van witte en zwarte scholen.

Een centraal inschrijfpunt met een vast inschrijfmoment is een belangrijke voorwaarde om segregatie op scholen tegen te gaan. Daarmee geven we kinderen uit de wijk voorrang boven kinderen uit andere wijken. Contact tussen schooldirecteuren en ouders in hun wijk is een eer-

ste stap. Daarvoor moeten scholen de beschikking kunnen krijgen over gegevens van ouders met jonge kinderen (1- en 2-jarigen) uit hun wijk. Ouders kunnen kinderen vanaf hun derde jaar inschrijven bij het centraal inschrijfpunt. Om witte vlucht tegen te gaan is op termijn een betere spreiding van schoollokalen over de stad noodzakelijk.

We hebben ook oog voor ontwikkelingen in het middelbaar onderwijs. Daarom vinden we het van belang om goede onderwijsvoorzieningen in Lindenholt en Dukenburg te behouden. Door rijksbezuinigingen op de GSB gelden moeten we inleveren op onderwijsachterstandenbeleid. We vinden het nog steeds van grote waarde om achterstanden - en vooral taalachterstanden - van jonge mensen weg te werken. Taalverwerving door Antillianen krijgt extra aandacht. Daarnaast investeren wij in sociale, culturele en maatschappelijke begeleiding van Antilliaanse jongeren en hun ouders/ verzorgers. Mentorschap, naschoolse opvang en huiswerkbegeleiding zijn in te zetten acties.

We willen ouders betrekken en activeren, om de kinderen te laten meedoen. Hierbij maken we geen verschil tussen migranten en autochtone achterstandsgroepen.

Voor de bestaande openwijkscholen maken we meer vraagsturing mogelijk door budgetten voor het inkopen van diensten bij hen neer te leggen. We willen daarmee schotten tussen verschillende budgetten slechten. In verband daarmee zullen we bevorderen dat de locatiecoördinatoren meer bevoegdheden en mandaat krijgen, indien nodig door verandering van werkgever. We vragen de openwijkscholen in jaarlijkse werkprogramma's aan te geven hoe ze de (extra) budgetten inzetten en welke resultaten ze daarmee gaan bereiken. Het College zal deze werkplannen toetsen aan een door de Raad vast te stellen kader.

We investeren in wijkaccommodaties zoals Willemskwartier, Waterkwartier en continueren de voorzieningen in de Kolpingbuurt. We vinden dat Nijmeegse voorzieningen een afspiegeling moeten zijn van de wijk. Daarvoor is het nodig dat de drempels van wijkaccommodaties lager moeten zijn voor alle groepen in de wijken. Bij wijkposten is de drempel al laag en vinden wij voortzetting gewenst. We bieden aan de wijkmarkten kansen om bij te dragen aan de leefbaarheid in de wijken.

Verder blijft onze aandacht uitgaan naar voldoende zorgvoorzieningen, winkels en sportclubs verspreid over de verschillende stadsdelen. Zoals een zwembad in de waalsprong en nieuwe ontwikkelingen in de bestaande stad. Zo willen we investeren in sportclubs in Lindenholt en Dukenburg. In Lindenholt maken we een bibliotheek mogelijk, omdat we in het kader van de ongedeelde stad zo'n voorziening in dat deel van Nijmegen gerechtvaardigd vinden. We koppelen deze voorziening aan de openwijkschool Interacker, waardoor we met een bescheiden investeringsbudget en een bescheiden exploitatiebudget toe kunnen.

We zien het ook als onze plicht om het tekort aan jongerenvoorzieningen op te lossen, om perspectief te bieden. Daarvoor doen wij alles wat nodig is en wel dáár, waar er behoefte aan is. Voor het ambulante jongerenwerk denken we aan de wijken rond het kanaal: Hatert, Neerbosch-Oost, Dukenburg en Lindenholt, waar de problematiek het meest sterk speelt. Voorbeelden zijn de inzet van bestaande accommodaties met behulp van gesubsidieerde beheerdersbanen, recreatieve spelplekken en verschillende vormen van jongerenwerk als outreachend, coaching en mentorschap. Startpunt is in alle gevallen het gesprek met de jongeren zelf. De Inloop in de Kolpingbuurt willen we handhaven, ondanks teruglopende provinciale subsidie. Het positieve resultaat van het speeltuinplan en het onderhoudsniveau houden we in stand.

Werkend Nijmegen

Een stad die aantrekkelijk is om in te werken en waar elke inwoner die wil en kan werken, aan het werk is. We streven naar een goed ondernemersklimaat, een sterke binnenstad, beter bereikbaar en een duurzame economische groei.

Ambitie

Het gaat weer wat beter met de economie. Ook in Nijmegen is sinds 2005 de trend van stijgende werkloosheid weer omgebogen. De vacatures namen weer toe, de werkloosheid af. Vanwege de verwachte groei van de beroepsbevolking is in Nijmegen toename van de werkgelegenheid ook op langere termijn van groot belang. We hechten voor de stad en de regio aan een duurzame en sterke economie, die voldoende werkgelegenheid biedt aan alle lagen uit de bevolking. Daarbij is er aandacht voor kwaliteit van het werk en een passende beloning voor werknemers. Met als resultaat een toename van het welvaartspeil van de Nijmeegse inwoners. We zien groeiperspectief in een economische structuur die gebaseerd is op samenwerking tussen de aanwezige kennisinstellingen (universiteit, hogescholen) en de grotere en kleinere bedrijven. Met een focus op Health Valley, maar ook de technologische kracht van verschillende bedrijven hier aan gekoppeld. Het Health Valley-concept biedt met gezondheid en wellness ook de basis voor een extra impuls voor het toerisme, waarvan horeca en detailhandel tevens kunnen profiteren. We willen een sterke alliantie realiseren met en tussen kennisinstellingen, bedrijven en maatschappelijke instellingen. Deze alliantie heeft als doel kennis om te zetten en te gebruiken voor concrete (economische) activiteiten en die tot uitvoering te brengen.

Nijmegen goed klimaat voor ondernemen

Een goed ondernemersklimaat is essentieel voor voldoende werkgelegenheid in de stad. We werken er actief aan om gunstige voorwaarden te creëren voor bedrijven en instellingen die hier reeds gevestigd zijn of die zich hier willen vestigen. We intensiveren onze werkbezoeken en onderhouden goede contacten met ondernemers en bestuurders. De bestaande bedrijvigheid in Nijmegen en de daaraan gekoppelde werkgelegenheid willen we vasthouden. We spannen ons nadrukkelijk in om bedrijven als Philips hier te houden. Bij de ontwikkeling van Koers West willen we de daar aanwezige werkgelegenheid voor Nijmegen en de regio behouden. We willen de acquisitie van (nieuwe) bedrijven actiever oppakken en als stad zelf meer de regie nemen in dit proces. We willen de bestaande inzet en opgebouwde contacten effectiever inzetten en daarbij een sterker sturende rol nemen in de samenwerking binnen Oost NV.

Onze ambitie is om de lokale regelgeving beter te stroomlijnen en te verminderen waar het kan. De last die ondernemers ondervinden van de regelgeving moet verminderen, we zullen dat ook volgen. We breiden het bedrijvenloket uit. Voor het bedrijvenloket staat meedenken met de ondernemer hoog in het vaandel. Onze ambitie is dat de waardering voor het bedrijvenloket in 2008 een 7,5 is. Het in oprichting zijnde ondernemersfonds willen we continueren en we maken afspraken om daar structureel inkomsten in te laten vloeien die voor verbetering van het ondernemingsklimaat worden ingezet. We houden de Minister aan zijn toezegging dat hij de OZB-normen zal aanpassen, zodat onze OZB-tarieven voor bedrijven zonder ontheffing van de provincie op het huidige niveau kunnen blijven. Mocht het Rijk ons toch dwingen deze OZB-tarieven te verlagen, dan slaat dat een gat in onze begroting van €3 miljoen, namelijk €1,5 miljoen als dekking van het ondernemersfonds en €1,5 miljoen als algemene dekking. Voor die algemene dekking zullen we dan bezien of een verhoging van de Afvalstoffenheffing nodig is.

Voor het instand houden van het ondernemersfonds zullen we compensatie vinden in het invoeren van reclamebelasting. Daarover overleggen we met de ondernemers.

We werken mee aan het opzetten van een 'ondernemershuis' gericht op startende ondernemers. In het ondernemershuis moet informatie, begeleiding en zo mogelijk ruimte beschikbaar zijn voor activiteiten die ondernemerschap stimuleren.

Om de wijk- en buurteconomie te stimuleren en de levendigheid in wijken te vergroten, stellen we een uitvoeringsplan op met speciale aandacht voor allochtone bedrijvigheid om de kleinere en beginnende ondernemer de ruimte te bieden in de wijk.

Nijmegen aan het werk

Het stimuleren van economische ontwikkeling is geen doel op zich maar zetten we vooral in voor de werkgelegenheid. We willen bereiken dat zoveel mogelijk mensen fatsoenlijk betaalde arbeid verrichten en het aantal mensen dat afhankelijk is van een inkomen uit uitkering drastisch afneemt. Betaalde arbeid vormt de primaire bron van een zelfstandig inkomen en is een basis voor (zelf)respect en zingeving, mede doordat een bijdrage kan worden geleverd aan de samenleving. Onze ambitie is dat we onze achterstand ten opzichte van het landelijk gemiddelde, inzake het aantal mensen dat een uitkering uit de bijstand krijgt, in twee jaar inlopen. Vervolgens sturen we er op om jaarlijks minimaal 1% beter te scoren dan het landelijke gemiddelde.

Veel mensen zijn goed in staat zelfstandig een betaalde baan op de arbeidsmarkt te verwerven en te behouden. Mensen met een minder kansrijke positie op de arbeidsmarkt ondersteunen we, waarbij het doel is om zo spoedig mogelijk door te stromen naar een reguliere baan. Werkervaring staat hierbij centraal. Onze ondersteuning bestaat uit een op maat gesneden pakket van onder meer opleidingen, stage, taalcursussen, werkervaring en coaching. Dit pakket wordt direct na melding van de werkzoekende aangeboden en is niet vrijblijvend. We zetten bij het reïntegratiebeleid vooral in op het bieden van werkervaring en scholing en minder op sollicitatiecursussen en standaardtrajecten.

We willen ook volgen of de uitstroom duurzaam is. Afspraken leggen we vast in een prestatiecontract. We ondersteunen alle mensen die aan het werk willen, of ze nu wel of geen uitkering hebben. Daarbij geven we in 2006 en 2007 prioriteit aan jongeren tot 27 jaar en aan allochtonen van alle leeftijdscategorieën.

De uitvoering van participatiebanen en banen gericht op reïntegratie laten we deels door de aan de gemeente verbonden Stichting Uitzicht doen en deels door reïntegratiebedrijven. We kiezen voor bedrijven die geworteld zijn in en contacten hebben met het Nijmeegse bedrijfsleven en die daardoor maatwerk kunnen leveren en effectief zijn. Uitzicht willen we sterker aansturen op bedrijfsmatig werken en op prestatieafspraken. Een scheiding tussen participatiebanen en reïntegratieactiviteiten achten we noodzakelijk. We willen de komende tijd gebruiken om een vergelijking te maken tussen beide werkwijzen op gebied van effectiviteit en kosten. In 2007 besluiten we op welke wijze we voortgaan.

We gaan een alliantie aan met de werkgevers in stad en regio en werken actief met hen samen om goed ondernemerschap te stimuleren, win-win-situaties te creëren en afspraken te maken dat regulier werk niet wordt verdrongen.

Werkgevers in de stad en regio zijn voor ons onmisbare partners om te bereiken dat meer mensen aan het werk kunnen gaan. Lokale en regionale bedrijven willen we, binnen de wettelijke mogelijkheden, meer kansen geven bij aanbesteding van werk, vooral als dat ook een bijdrage levert aan de lokale en regionale werkgelegenheid en aan uitstroom uit de bijstand.

Een sterke binnenstad

De bouw van de Marikenstraat, de Moenenstraat en de herinrichting van de winkelstraten hebben veel bijgedragen aan het imago van de binnenstad. We willen de binnenstad aantrekkelijk houden voor de eigen inwoners en bezoekers om er te winkelen, te verblijven en om uit te gaan. Onze ambitie is dat de waardering van 7,2 voor de binnenstad toeneemt.

De binnenstedelijke vernieuwing vervolgen we met projecten als Plein 44, de Hessenberg en de Josephhof. We gaan de ringstraten opknappen en de openbare ruimte meer aankleden met o.a. bankjes en meer groen. We spreken maatwerk bij uitstallingen af en we stimuleren initiatieven om gevels van winkels te verbeteren. Ook willen we stimuleren dat de centrummarkt verbetert.

Nijmegen beter bereikbaar

We willen dat Nijmegen als stad beter bereikbaar wordt. Ook voor de auto. Er komen voldoende parkeermogelijkheden. Om de gewenste uitbreiding van parkeerruimte voor de binnenstad te realiseren, ontwikkelen we nieuwe parkeergarages Achter de Hezelpoort en onder de Van Schaek Mathonsingel. Deze parkeergarages bieden het meest ondersteuning aan de ontwikkeling van de westkant van het stadscentrum en aan bestaande en nieuwe culturele en maatschappelijke functies, als Keizerkarelpodia, Doornroosje en ROC. Vooral bij de Van Schaek Mathonsingel stellen we voorwaarden om aantasting van het historisch karakter en de groene structuur van de singel te voorkomen. Vanzelfsprekend krijgt de bouw van deze garages vorm binnen de wettelijke kaders voor luchtkwaliteit.

We vinden dat de parkeertarieven in balans moeten zijn met de tarieven van steden als Arnhem, Apeldoorn, Den Bosch en Venlo. De tarieven voor zakelijke en bewonersvergunningen binnen de singels zullen daarom worden verhoogd. De meeropbrengsten zetten we in voor het realiseren van ondergrondse parkeervoorzieningen voor deze vergunninghouders en voor parkeren op afstand door bijvoorbeeld transferia. Voor de Hessenberg en Plein 44 is ons streven om zoveel mogelijk vergunninghouders een parkeerplaats onder de grond aan te bieden. Straten en pleinen kunnen we dan aantrekkelijker inrichten. We benutten de mogelijkheden die de landelijke overheid ons biedt om het parkeerbeleid milieuvriendelijker te maken. Schone auto's worden beloond en auto's die meer dan gemiddeld vervuilen, betalen meer. Aanpassingen van parkeertarieven aan de mate van vervuiling leiden niet tot verhoging van de totale opbrengst. We doen onderzoek naar de voorwaarden om het parkeerbeheer eventueel af te kunnen stoten. Als rekeningrijden door landelijke wetgeving mogelijk wordt, willen wij samen met provincie Gelderland en KAN actief aansluiten bij die landelijke ontwikkelingen. Door het regionaal invoeren van rekening rijden kan de filedruk afnemen en kunnen we investeren in betere bereikbaarheid, waaronder hoogwaardig openbaar vervoer. Een actieve rol moet er voor zorgen dat het geld ook echt in de regio blijft.

We stimuleren dat burgers vaker de fiets en het openbaar vervoer gebruiken. We brengen de fietsvoorzieningen in de stad op een hoger peil door meer aandacht voor onderhoud van fietspaden, uitbreiden van stallingen en veilige schoolroutes. Het stallen van fietsen in de Bisschop Hamerstraat en Mariënborg wordt weer gratis.

We investeren in nieuwe vormen van openbaar vervoer. Het gebruik van het OV moet aantrekkelijker worden. We gaan ook een experiment uitvoeren met gratis openbaar vervoer in daluren voor ouderen en minima. Om het OV-gebruik verder goedkoper te kunnen maken, zullen we aandringen op een landelijk te wijzigen wetgeving.

We bereiden de definitieve besluitvorming voor over de gehele verkeersstructuur van de Waalsprong. Bij de beoordeling van de verschillende varianten zullen de gevolgen voor de landschappelijke kwaliteiten, naast andere aspecten, worden meegewogen. Met voorrang werken we aan de realisering van een transferium in Ressen om zo een bijdrage te leveren aan de

bereikbaarheid van centrum en Waalsprong. Waar mogelijk bevorderen we de doorstroming in de stad.

Al onze maatregelen moeten er toe leiden dat de bezoekers van het stadscentrum een positiever oordeel krijgen over de bereikbaarheid.

Een gezonde leefomgeving

We willen in Nijmegen als hart in Health Valley een gezond en schoon leefklimaat realiseren. Streven naar een duurzame leefomgeving is niet alleen prettig voor de inwoners van Nijmegen maar is ook een belangrijke factor voor de vestiging van bedrijven.

We willen duurzame en kwalitatief hoogwaardige bedrijfsruimte voor bedrijven intensief gebruiken. We willen voldoen aan de landelijke normen voor milieukwaliteit. Nijmegen wil de top 5 positie behouden als stad die veel doet aan de verbetering van luchtkwaliteit. Waar mogelijk willen we hierin gezamenlijk met de regio optrekken, indien nodig vervullen we een initiërende rol. Het plan van aanpak voor verbetering van de luchtkwaliteit gaan we in regionaal verband uitvoeren

Onze samenwerking met de provincie, milieubewegingen en bedrijven in Nijmegen West houden we in stand en gaan we meer gebruiken. We stimuleren het gebruik van duurzame energie.

Solidair Nijmegen

Nijmegen wil een solidaire stad zijn. Solidair met de zwakkeren in de samenleving door hen zo te ondersteunen dat zij zelfstandig kunnen functioneren en niet in een sociaal en maatschappelijk isolement terecht komen. Om dit sociale beleid betaalbaar te houden, sturen we strak op het juiste gebruik van de voorzieningen en pakken we misbruik aan. Mensen die recht hebben op de voorzieningen wijzen we ook op hun verplichtingen.

Ambitie

Maatschappelijke zorg

Als gemeentebestuur willen wij faciliterend optreden zonder verantwoordelijkheden over te nemen: niet zorgen voor, maar zorgen dat iedereen in staat is om binnen ieders mogelijkheden volwaardig deel te nemen aan de stad.

We willen dat mensen ondanks hun beperkingen zo lang mogelijk met plezier zelfstandig kunnen leven, wonen en deelnemen aan de samenleving. Om dit te bereiken moeten we als gemeente intensief samenwerken met partners in de stad zoals mantelzorgers, instellingen, corporaties en belangenbehartigers.

We kiezen voor een brede invulling van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Het gaat om wonen, zorg en welzijn voor iedereen. Iedereen kan in een bepaalde levensfase of door omstandigheden kwetsbaar raken of beperkt raken in zijn of haar mogelijkheden. We kiezen voor preventie, want voorkomen blijft altijd beter dan genezen.

Hierbij willen we de bestaande individuele voorzieningen voor mensen met een beperking op het huidige niveau handhaven. We kijken wel zorgvuldig of voorzieningen worden gebruikt voor het doel waarvoor ze bestemd zijn. De huishoudelijke verzorging die wij vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning gaan leveren aan mensen met een beperking, zetten wij voort op het bestaande niveau.

Wij zullen bijzondere aandacht geven aan risicogroepen, om uitval uit de Nijmeegse samenleving te voorkomen. Niemand in Nijmegen hoeft op straat te slapen. Tegen overlast wordt opgetreden. Een sociaal pension is nodig in de keten van dak- en thuisloosheid naar zelfstandig wonen en werken. Als het sociaal pension is gerealiseerd, wordt de APV op het punt van buitenslapen aangescherpt, door de overlastbepaling bij buitenslapen te laten vervallen. Doel daarvan is niet om buitenslapers voortdurend op te jagen: we willen wel de politie voldoende mogelijkheden bieden om op basis van de APV in te grijpen als buitenslapen tot overlast of tot menonwaardige omstandigheden leidt en opvang geboden is. Met de politie worden werkafspraken gemaakt dat alleen wordt beboet, als er ruimte is in de opvang en als begeleiding naar de opvang wordt geweigerd. Deze afspraken evalueren we periodiek.

Voor risicojongeren willen we wijkgericht preventieve programma's ontwikkelen, inclusief sport en huiswerkbegeleiding. We zorgen er voor dat voorzieningen worden gebruikt door mensen die er aanspraak op kunnen maken, maar voorkomen dat mensen gebruik maken van voorzieningen die niet voor hen bedoeld zijn. We willen waar voor ons geld. Dat betekent dat doelstellingen worden bereikt en niet dat instellingen gefinancierd worden. Hiervoor zullen we een aantal initiatieven voortzetten dan wel stimuleren. We denken hierbij aan het Meldpunt bijzondere zorg, zorg-op-afstand-projecten, allochtone zorgconsulten en innovatieve en tijdelijke projecten die een voorbeeldfunctie kunnen hebben op de terreinen van zorg en opvang voor de Nijmeegse samenleving.

Ieder jaar gaan we in één wijk waar veel mensen uit risicogroepen wonen met onorthodoxe werkwijzen het niet-gebruik van inkomens-, welzijns- en zorgvoorzieningen aanpakken: maatwerk thuis.

Maatschappelijke ondersteuning

Bij het ondersteunen gaan we uit van solidariteit, solidair met de zwaksten, met kwetsbare mensen en met geïsoleerd levende mensen. Wij vragen van iedereen in de Nijmeegse samenleving om dit beleid mede vorm te geven. Om niet te denken: de gemeente regelt dit wel maar om ook de handen uit de mouwen te steken en mensen bij te staan. Om Nijmegen een stad te maken waarin we samen leven.

Ouderen en andere mensen met beperkingen ondersteunen we bij het aanvragen van voorzieningen. Samen met ouderenorganisaties en welzijnsorganisaties willen we voorkomen dat mensen in een sociaal isolement komen.

De 'checklist toegankelijkheid openbare ruimte' wordt uitgangspunt van beleid, ook voor bouwen met een publieksfunctie. Voor externe advisering maken wij budget vrij.

Zelforganisaties van allochtonen gaan we meer betrekken bij de programmering van wijkcentra, zodat oudere en jongere allochtonen meer gebruik kunnen gaan maken van wijkcentra. Zorg voor zorgbehoevende buurtgenoten gaan we organiseren met inzet van gesubsidieerde banen. Hierbij worden allochtonen in het bijzonder betrokken.

Van "Kijk op kleintjes" leren we dat vroegsignalering van groot belang is. Om te bereiken dat kinderen van consultatiebureau tot het behalen van een diploma VO gevolgd kunnen worden, moeten "werkers" van organisaties in de wijken informatie kunnen uitwisselen. En zij moeten weten wie, wanneer, bij welk kind of gezin bezig is met het oplossen van problemen. We beginnen met het "saneren" en completeren van bestaande netwerken en het realiseren van informatieoverdracht in en tussen netwerken voor 0- tot 12-jarigen en 12- tot 18-jarigen.

We zetten extra middelen in om de hoge schooluitval in het eerste jaar van het MBO tegen te gaan. Dat kan deels door leerlingen te ondersteunen met problemen thuis die de schoolloopbaan bedreigen. In samenwerking met het ROC willen we ook iets doen aan de "mythe van de startkwalificatie": voor jongeren met een zeer praktische inslag biedt het huidige onderwijs niet voldoende soulaas. Voor deze groep stimuleren we vormen van leerlingenbegeleiding en praktijkgericht aanbod, aansluitend bij de nieuwe AKA-opleiding. Wij willen kijken of we een deel van de WEB middelen hiervoor kunnen inzetten.

Verder zullen we al onze invloed aanwenden om bij de Provincie de wachtlijsten bij de jeugdzorg te laten verdwijnen. Ook zullen we stimuleren dat er een volgsysteem voor alle kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar komt, waaruit blijkt hoe zorgjongeren zich ontwikkelen en waar zij zijn en blijven.

Inkomensondersteuning

Volgens de armoedemonitor leeft in Nijmegen 13 procent van onze burgers op of onder de armoedegrens, dat zijn meer dan 20.000 Nijmegenaren. Het aantal mensen dat in de financiële problemen raakt, groeit momenteel schrikbarend. Kinderen die opgroeien in armoede en op tal van terreinen een achterstand oplopen kunnen die later niet meer inhalen. Nijmegen start een offensief tegen armoede en uitsluiting. Mensen die écht niet kunnen werken en dus langdurig aangewezen zijn op een uitkering, hebben ook het recht op een fatsoenlijk bestaan. De groep die het echt nodig heeft, kan rekenen op extra inkomensondersteuning, in het bijzonder gezinnen met kinderen.

Ondanks de enorme korting van het Rijk de afgelopen raadsperiode hebben we het gemeentelijk minimabeleid volledig overeind gehouden. Ook de komende vier jaar zal het minimabeleid op het huidige niveau in stand blijven.

Het begrip “eigen verantwoordelijkheid” is in toenemende mate leidend in onze samenleving. Ook als het betrekking heeft op het feit dat mensen in de problemen zijn geraakt. Wij vinden dit een wrange ontwikkeling. Wij willen eigen verantwoordelijkheid vormgeven door mensen de gelegenheid te geven zelfstandige keuzen te maken en hen hierin ondersteunen. Dan geven we burgers een zekere vrijheid. Dat is een groot goed. Tegelijkertijd ontstaat er een groep mensen die niet over deze zelfredzaamheid beschikt en waar het niet gebruik van voorzieningen groot is. Wij gaan deze burgers actief benaderen, indien wenselijk hen daarvoor thuis opzoeken met voorlichting over voorzieningen waar zij mogelijk recht op hebben en hun hulpvraag centraal stellen. Alleen dan is Nijmegen een stad voor iedereen.

Mensen die langdurig in de bijstand zitten, gaan we actief benaderen met een voorzieningencheck om te bevorderen dat inkomensvoorzieningen ook gebruikt worden door Nijmegenaren die daar recht op hebben.

We gaan experimenteren met een schoolfonds, een sportfonds en een cultuureducatiefonds voor alle gezinnen met schoolgaande kinderen die kwijtschelding krijgen voor gemeentelijke belastingen.

De collectieve ziektekostenverzekering voor uitkeringsgerechtigden blijft in stand, ook met het nieuwe zorgstelsel van het kabinet. Deze verzekering wordt aangeboden aan alle andere inwoners van Nijmegen die een inkomen op het minimumniveau hebben.

Voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten blijft de categorale bijstand bestaan. We gaan goede voorlichting geven over de rechten en plichten hiervan en bieden ondersteuning bij de aanvraag.

Mensen die desondanks in de schulden komen, moeten snel terecht kunnen bij de schuldhulpverlening. We maken goede afspraken met woningcorporaties en energiebedrijven. We willen voorkomen dat Nijmegenaren in een uitzichtloze positie terechtkomen. De wachtlijsten bij de schuldhulpverlening werken we weg. Er komt een experiment met wijkgerichte schuldhulp, via een intensieve methode, waarbij de totale problematiek in één keer wordt aangepakt. We laten de efficiëntie van de huidige werkwijze onderzoeken. Verder verwachten we via aanvullende rijks gelden en waar mogelijk inzet van middelen uit het FWI-werkdeel extra mogelijkheden te krijgen. De schuldhulpverlening onder allochtonen krijgt extra aandacht, waarbij we samenwerken met deskundige allochtonenorganisaties.

Er komt een digitale check op de gemeentelijke website, waarin elke burger op eenvoudige wijze kan nagaan of hij recht heeft op bijstand en andere inkomensondersteuning, zorg en welzijnsvoorzieningen.

Werk en inkomen

Motto van ons beleid is: streng aan de poort maar ruimhartig daarachter. Wie kan werken, wordt intensief begeleid naar werk. Wie niet meewerkt krijgt een passende sanctie. Uitkeringsfraude blijven we actief bestrijden, opdat het ruimhartige minimabeleid voor hen die daarop zijn aangewezen, betaalbaar blijft de komende jaren.

Mensen die een uitkering aanvragen krijgen een zorgvuldig uitgevoerd huisbezoek als onderdeel van de intake. Zo'n huisbezoek vormt een check op de rechtmatigheid van de gevraagde uitkering waarin we duidelijk maken welke rechten en plichten er bestaan voor zowel de uitkeringsontvanger als voor de gemeente als uitkeringsverstrekker. Daarnaast blijven we een actief fraudebeleid voeren. Na een jaar onderzoeken we waar de mensen aan wie een uitkering geweigerd is, terecht zijn gekomen.

Mensen die geen betaald werk kunnen verrichten, krijgen een ontheffing van de sollicitatieplicht, met recht op vrijwilligerswerk en/of scholing.

Voor jongeren houden we het huidige beleid in stand: iedereen tot 27 jaar die niet aan het werk is volgt een traject naar werk..Dat is een absolute voorwaarde voor het krijgen van een uitkering.

De gemeente creëert participatiebanen voor mensen die geen reële uitstroommogelijkheid hebben naar regulier werk. Dit zijn echte banen met loon en pensioenopbouw. Er komen 250 door de gemeente gefinancierde participatiebanen bij voor maatschappelijk nuttige werkzaamheden, zoals het schoonhouden van de openbare ruimte en het bewaken van fietsenstallingen. Ter versterking van de sociale infrastructuur verruimen we de vrijstelling voor de inleenvergoeding gesubsidieerde arbeid die we vragen bij instellingen.

Integratie en inburgering

We staan nog steeds achter de speerpunten uit het deltaplan integratie: verminderen van onderwijsachterstand en schooluitval, stimuleren van gemengde scholen en gemengde wijken, ontmoetingen in de wijk, actiever inzetten van zelforganisaties om allochtone burgers te betrekken bij de wijk en tenslotte arbeidstoeleiding vooral voor jongeren. Met name de eerste 4 punten zijn uitgewerkt in ongedeelde Nijmegen en solidair Nijmegen. Twee punten uit het deltaplan gaan we versterken.

Met instellingen maken we prestatieafspraken over het bereik van de allochtone Nijmegenaren. Evenredigheid naar bevolkingssamenstelling is daarbij leidraad. Tegelijkertijd zullen we die instellingen, maar ook bewonersorganisaties en allochtone zelforganisaties, aanspreken op diversiteit in hun personele samenstelling. Daarbij zal de gemeente zelf als werkgever nadrukkelijker dan voorheen een voorbeeldfunctie gaan vervullen. Ook de personeelssamenstelling van de gemeente moet op termijn die evenredige afspiegeling omvatten. Werving en selectie zullen daarop gericht worden.

Een tweede belangrijk thema vormt inburgering. Met de nieuwe wet inburgering gaat er veel veranderen. Meer eigen verantwoordelijkheid, eigen financiële bijdragen van burgers en een afsluitend examen na vijf jaar. De lokale overheid krijgt slechts een faciliterende rol. Wij gaan niettemin extra inzetten op risicogroepen, om te voorkomen dat zij niet gaan deelnemen aan inburgeringscursussen, in de schulden komen of in een maatschappelijk isolement terecht komen. Bovendien gaan we de totale groep van nieuwkomers nadat zij centraal zijn aangemeld gedurende vijf jaar volgen in hun inburgeringsresultaten.

Nieuwkomers die in de bijstand zitten worden verplicht zo snel mogelijk een inburgeringstraject te volgen. Het inburgeringstraject wordt gecombineerd met een traject naar scholing of werk. Bij afhaken om niet verschoonbare redenen volgen sancties. We zorgen dat ook de uitvoerders van de trajecten daarbij voldoende betrokken worden, om het opnieuw oppakken van het traject zo goed mogelijk te ondersteunen.

Om Antillianen goede kansen te kunnen bieden in Nijmegen, is het noodzakelijk instromers te ondersteunen bij hun inburgering. Dat kan vooral in de vorm van taalcursussen. Voor andere groepen zijn andere cursussen van meer betekenis. Ook hier leggen we de nadruk op het element van wederkerigheid.

We blijven allochtone vrouwen die niet werken of maatschappelijk actief zijn, thuis bezoeken en motiveren om wel actief te worden. De uitvoering van deze activiteiten leggen we niet in handen van CWI of gemeente. De projectkosten vinden we door ruimte in de begroting te maken, trajecten die daaruit voortvloeien, brengen we ten laste van het FWI-werkdeel. Inburgeringstrajecten kopen we niet alleen bij het ROC in maar juist ook bij kleinschaliger projecten die wijkgericht en laagdrempelig maar wel professioneel werken.

Omdat de rijksoverheid ons verhindert de in MOP-III voorgenomen vermindering van volwasseneneducatie bij het ROC door te voeren, ontstaat er aan de ene kant ruimte voor meer ROC-activiteiten en aan de andere kant een tekort op de uitvoering van MOP-III. In de uitvoering van

het MOP-III zullen we proberen het tekort op te vangen zonder onze doelen al te zeer geweld aan te doen. Om financieel de effecten in elk geval op te kunnen vangen, creëren we een voorziening. De ruimte bij het ROC willen we vooral benutten voor ons inburgeringsoffensief. Om de mogelijkheden voor ontmoeting tussen allochtonen en autochtonen te vergroten, maken we ruimte voor een bescheiden verhoging van het betreffende subsidiebudget.

Asielbeleid

In de praktijk blijkt het rijksbeleid voor asielzoekers niet sluitend te zijn. Velen kunnen niet zomaar terug en komen buiten hun schuld op straat terecht. Voor ons is terugkeer naar het land van herkomst voor uitgeprocedeerde asielzoekers uitgangspunt. Maar als uitgeprocedeerde asielzoekers buiten hun schuld om nog niet kunnen terugkeren, ondersteunen wij particuliere initiatieven die goede voorzieningen creëren voor tijdelijke opvang. Daarmee voorkomen we dat mensen aan hun lot worden overgelaten, in mensonwaardige omstandigheden moeten leven en in de illegaliteit belanden.

Bijzondere aandacht geven wij de jongeren onder hen, de zogenaamde AMA's (Alleenstaande Minderjarige Asielzoekers) en ex-AMA's. Wij gaan de zogenaamde Spekman-aanpak ook voor deze groep inzetten. Deze aanpak betekent dat terugkeer naar het land van herkomst het uitgangspunt blijft. Maar wij willen de jongeren op een intensieve en zorgvuldige manier daarbij begeleiden. Daarbij zal per jongere een dossier worden opgebouwd, waarin alle handelingen die verricht worden om die terugkeer te realiseren, vastgelegd worden. Lukt het niet om terug te keren dan kan een beroep gedaan worden op het buiten-schuld-criterium.

Bruisend Nijmegen

Nijmegen: een bruisende stad om van te genieten. Van cultuur, sport, onze mooie bosrijke omgeving en natuurlijk van onze grote evenementen. We willen bereiken dat zoveel mogelijk mensen deelnemen en genieten van wat Nijmegen te bieden heeft.

Ambitie

De wapenfeiten: Nijmegen kent het grootste evenement van Nederland met de Vierdaagse en alles wat daarbij hoort. Nijmegen kent toonaangevende culturele evenementen als het Winter-tuin-festival en de Music Meeting. Cultuur levert een belangrijke bijdrage aan de uitstraling van de stad, zoals bij het vernieuwde Mariënbuurgkwartier. Doornroosje is het meest vernieuwende poppodium van Nederland. In de akoestisch beste zaal van Nederland (de Vereeniging) worden hoogwaardige concerten uitgevoerd. Er zijn hot-spots voor verschillende leefstijlen, Lux, Vasim maar ook the Matrixx voor jeugd die van dance houdt. Kinderen in alle wijken kunnen kennismaken met kunst en kunnen trots zijn op hun eigen toneelvoorstelling of kunstwerk door de samenwerking van de Lindenberg met de basisscholen. De tentoonstelling over de gebroeders Van Limburg van Museum Het Valkhof was een landelijk succes. De Nijmeegse bibliotheek heeft de afgelopen jaren meer leden gekregen, tegen de landelijk dalende trend in. Nijmegen 2000 heeft de identiteit van onze stad versterkt. Cultuur draagt ook bij aan de aantrekkelijkheid van de stad voor bezoekers, toeristen, studenten, werknemers en bedrijven. Op die manier heeft een bruisend cultureel klimaat een belangrijke economische meerwaarde voor de stad.

Op sportief gebied doen we het ook goed. NEC, Magixx Matrixx, turnvereniging de Hazenkamp en de Zevenheuvelenloop zijn enkele aansprekende voorbeelden.

We hebben sportieve scholen, waar naast gymlessen ook na school kan worden gesport, ouders helpen hierbij. Nijmegen kent topsport in de vorm van onder andere voetbal, turnen, ijs-hockey, basketbal maar ook schaken. Nijmegenaren sporten in vergelijking met andere steden relatief veel. In de groene parken wordt gewandeld, multicultureel gepicknickt maar er zijn ook nog woeste landschapjes aanwezig waar bewoners zelf de natuur kunnen ontdekken. Nijmegenaren en bezoekers genieten van het vele groen rondom Nijmegen. Nijmegenaren leven meestal gezond. In de speelplekken voor kinderen van 1-12 jaar is de afgelopen jaren flink geïnvesteerd en er is een betere spreiding ontstaan in de stad.

De uitdaging voor de komende jaren is om het goede te behouden en verder te ontwikkelen. Wij willen bevorderen dat alle inwoners ongeacht inkomen of culturele achtergrond in de stad kunnen genieten van en actief kunnen deelnemen aan het gevarieerde aanbod van cultuur, evenementen en sport in de stad.

Nijmegen evenementenstad

Wij gaan 'Nijmegen evenementenstad' verder ontwikkelen en versterken, ook om Nijmegen voor toeristen en bezoekers aantrekkelijk te laten zijn. De facilitering van de samenwerking tussen ondernemers, culturele instellingen en gemeente is hierbij van groot belang. Inspirerend voorbeeld is een Nijmeegs filmfestival. Een periodieke gemeentelijke financiële impuls dient als vliegwiel en katalysator voor sponsoring, externe subsidies en andere bijdragen in de stad. Nijmegen 2000 is ook op deze manier uitgegroeid tot een groot evenement. Een deel hiervan kan ook worden besteed om aansprekende tentoonstellingen mogelijk te maken zoals de tentoonstelling van de gebroeders van Limburg. Wij bevorderen dat evenementen een bijdrage leveren aan de sociale cohesie en het cultuurhistorisch besef in de stad. We stellen middelen beschikbaar om jaarlijks een middeleeuws festival te kunnen organiseren. We streven daarbij naar

blijvende positieve effecten. Onze ambitie is om aan het einde van de komende coalitieperiode te beoordelen of Nijmegen zich wil nomineren voor "culturele hoofdstad" in 2014.

In 2007 is Nijmegen speelstad voor het EK voetbal onder de 21 jaar. We gaan daar een grote happening van maken waarbij we samenwerking zoeken met Arnhem.

Cultuur inspirerend en toegankelijk

Nijmegen kent een zeer hoog cultuurbereik en een gevarieerd cultuuraanbod van mainstream tot alternatief en eigenzinnig. Wij stimuleren samenwerking in de cultuursector in brede zin, maar ook met andere sectoren zoals het onderwijs, het bedrijfsleven, sociaal-culturele instellingen, etcetera. Als voorbeeld noemen wij de samenwerking tussen Regionaal Archief, Museum Het Valkhof en de scholen.

Wij bevorderen de samenhang in de culturele programmering in de stad en versterken het culturele klimaat in de volle breedte. De culturele instellingen gaan samenwerken aan een laagdrempelig cultuuraanbod op alle kwaliteitsniveaus. Uitgangspunt is dat aanbod op het meest geschikte podium wordt uitgevoerd. Daarnaast sturen wij in het bijzonder op de samenwerking van de culturele instellingen door de volgende drie programmalijnen:

1. Nijmegen filmstad, muziekstad en stad met een rijk verleden
2. positioneren van cultuur en cultuureducatie in de buurt
3. eigenzinnige en kleinschalige vernieuwing

We sturen op samenwerking door culturele podia. We leggen een koppeling met de budgetsubsidies en met de investeringen die wij in de cultuursector willen doen.

Via een eenmalige inzet nemen we het negatieve vermogen van de Keizerkarelpodia weg, waardoor ruimte ontstaat om de bezuiniging te realiseren en de exploitatie gezond te krijgen. Als een theaterhotel haalbaar is, ondersteunen we de realisering daarvan.

Voor de nieuwbouw van Doornroosje zetten we €6 miljoen extra in. Twee miljoen vinden we in een bijdrage uit de planexploitatie Spoorzone en in een deel van de Vasim-middelen en vier miljoen maken we vrij in de investeringsplanning in deze raadsperiode. Samen met de al gereserveerde €3,5 miljoen is er dan €9.5 miljoen beschikbaar dat taakstellend is voor het ontwerp. Een gezonde exploitatie is uitgangspunt voor de exploitatiesubsidie. We vergroten daarvoor de budgettaire ruimte binnen het programma Cultuur. Van Doornroosje vragen we een nieuwe exploitatiebegroting, die aansluit bij de taakstellende investeringsruimte en, met gebruikmaking van alle mogelijkheden, uiteindelijk leidt tot een realistische en solide budgetsubsidie.

Voor Lux is onze inzet om de arthouse formule vast te kunnen houden. Binnen de huidige beschikbare budgettaire kaders zoeken we samen met Lux naar oplossingen. We accepteren dat Lux wellicht minder kan leveren op het terrein van muziek en theater. Muziek en theater kunnen op andere plekken worden gerealiseerd.

Voldoende ruimte voor culturele broedplaatsen blijft uitgangspunt van ons beleid. De culturele invulling van Vasim leggen we vast. De absoluut noodzakelijke investeringen in het gebouw nemen we voor onze rekening, de resterende investeringsgelden zetten we in voor Doornroosje. Voor de definitieve invulling van Vasim laten we een plan opstellen.

We stellen een flexibel cultuurbudget in voor kleinschalige, culturele activiteiten door particulieren en vrijwilligersorganisaties, van een workshop voor rappers of een fototentoonstelling in het buurthuis tot een poëziefestival voor de wijk of een theatervoorstelling. Alleen initiatieven en organisaties die wij verder niet op cultureel gebied ondersteunen, komen in aanmerking voor een bijdrage uit het fonds, met een maximum van €1.000.

De komende periode nemen wij op basis van evaluatie een nader standpunt in over het vestigingsbeleid van de bibliotheek, waarbij een goede en efficiënte spreiding van bibliotheekvoorzieningen over de stadsdelen uitgangspunt is.

Sport voor iedereen

Het succesvolle sportbeleid van de afgelopen periode zetten we voort en borgen we. De beleidsnota Sport 2002-2006 is hiervoor leidend. Sport is leuk, gezond en werkt als bindmiddel tussen mensen in de stad. Sport helpt mensen van verschillende culturele achtergrond te integreren in wijk en stad. We willen bereiken dat zoveel mogelijk mensen genieten van sport. Om dit mogelijk te maken is het noodzakelijk dat mensen in aanraking komen met sport, er sterke verenigingen zijn, goede accommodaties en een sterke topsportstructuur.

We streven naar sterke sportverenigingen die we waar mogelijk ondersteunen. We willen bereiken dat sportverenigingen voldoende vrijwilligers hebben. We hebben het voornemen om samen met NOC*NSF, ROC, HAN een 'Sportleerbedrijf' in te richten. Het Sportleerbedrijf zal kennis en expertise beschikbaar stellen aan sportverenigingen. Het Sportleerbedrijf is een aanvulling op de ondersteuning waarvan sportverenigingen nu al gebruik kunnen maken. In eerste instantie zal het Sportleerbedrijf een experimenteel karakter hebben.

De verbinding tussen scholen en verenigingen willen we versterken door het ondersteunen van de aanstelling van vakleerkrachten in het basisonderwijs, die verbindingen aangaan met de sportverenigingen. We versterken de sportieve scholen, we dragen bij aan de aanleg van in ieder geval twee Cruyff Courts en bevorderen sportieve buitenschoolse opvang. Het buurtsportwerk verdient een stevige positie, vooral voor jongeren uit lage inkomensgroepen. Wij stellen een jeugdsportfonds in om zo het sporten van kinderen met een psychosociale indicatie mogelijk te maken. Daarnaast bevorderen wij via het minimabeleid dat kinderen uit gezinnen met lage inkomens kunnen deelnemen aan het sport- en cultuuraanbod.

Voor onderhoud van binnen- en buitensportaccommodaties zetten we eenmalig extra middelen in. Daarnaast hogen we structureel het exploitatiebudget op om het onderhoud op niveau te kunnen blijven uitvoeren. Voor de renovatie van het Goffertbad maken we extra investeringsmiddelen vrij, zodat we geen woningbouw hoeven te realiseren.

We verlenen medewerking aan initiatieven voor een Nijmeegs huis van de topsport. Een locatieonderzoek moet ten grondslag liggen aan de keuze voor de geschikte plek voor zo'n topsporthal. Onder voorwaarde dat een zorgvuldige inpassing mogelijk is en dat de groenstructuur voldoende gewaarborgd wordt, willen wij meewerken aan realisering van zo'n hal in het Goffertpark, bij het stadion, als het locatieonderzoek dat als resultaat zou geven. Dat geeft goede mogelijkheden om voorzieningen te delen en beide kunnen profiteren van de uitstraling van de ander.

Voor de atletiek zetten we in op het realiseren van een topsportlocatie aan de Heemraadstraat, waarbij we de natuur in het landgoed De Driehuizen behouden, het bos aan de Sionsweg bij De Driehuizen sparen en de Ecologische Hoofdstructuur intact laten. Door niet te bouwen op de velden van Kolping Dynamo kan bovendien een betere ecologische verbindingzone worden gerealiseerd tussen Heumensoord en Park Brakkenstein. Onze inzet is om de opbrengst van de ontwikkeling van dit gebied te gebruiken voor de realisering van het hele plan. Binnen een half jaar rapporteert het College hierover aan de Raad.

Nijmegen gezond en groen

In het gezondheidsbeleid besteden we meer aandacht aan het bevorderen van gezonde (i.s.m. GGD) leefstijlen onder jong en oud. Met name risicogroepen mogen meer voorgelicht worden over en begeleid worden naar een gezond leefpatroon van meer bewegen, gezonder eten, minder roken en matig alcoholgebruik. Wij lokken het voldoende dagelijks bewegen van bewoners uit door voldoende afwisselende fiets- en wandelroutes in de stad.

Wij willen de uitstoot van fijnstof verminderen voor een gezondere luchtkwaliteit in de stad. Bewoners moeten weten wat het effect van hun gedrag op het milieu is, bijvoorbeeld als het gaat om open haarden en houtkachels.

We gaan door met het op peil houden van de speeltuintjes in de wijken voor kinderen en betrekken ouders hierbij. We bieden een goed gespreid en boeiend aanbod van sport- en ontmoetingsplekken, aantrekkelijk voor zowel jongens als meisjes in de stad. Voor meisjes is de sociaal veilige omgeving van de plekken een specifiek aandachtspunt. Wijken waar we met voorrang in gaan investeren zijn Willemskwartier, Wolfskuil, Neerbosch-Oost, Hatert, Meijhorst, Aldenhof, Tolhuis, Malvert, Zellersacker, Voorstenkamp, Gildekamp en oud-Lent. Hierbij gaat het om zowel fysieke voorzieningen als om activiteiten.

Ook voor volwassenen en ouderen dienen voldoende ontmoetingsplekken aanwezig te zijn. Buurtbewoners moeten mee kunnen bepalen hoe deze plekken worden ingericht. Wij blijven bewonersactiviteiten in de buurt zoals straatfeesten ondersteunen.

We gaan de kwaliteit van het openbaar groen verbeteren. Deze kwaliteitsimpuls realiseren wij door extra te investeren in groene structuren in de stad. Stadsbreed willen we op geschikte plekken laanstructuren aanleggen of herstellen. Voorbeelden zijn de Hertogstraat en de Daalweg. Ook kan bij bouwplannen gezocht worden naar creatieve oplossingen, door uitdagende architectuur, waarbij het groen een belangrijke rol krijgt.

Stenige plekken in de stad, bijvoorbeeld het Stationsplein en het marktplein Hatert aan de Couwenberghstraat, willen we groener inrichten. Uiteraard moet kwalitatief hoogwaardig plantmateriaal gebruikt worden en is een goede afwerking met boomspiegels en bestrating voorwaarde. Bewoners worden betrokken bij de inrichting van groene plekken in de stad.

We behouden de groene gordel om de stad. We verbeteren de toegankelijkheid van het groen om onze stad in samenwerking met de buurgemeenten. Door vanuit woonwijken doorgaande verbindingen voor skeelers en wandelaars te realiseren naar en tussen recreatiegebieden, investeren we in verbindende schakels in recreatieve routes.

Heumensoord is in onze ogen een zo omvangrijk gebied met zo'n strategische waarde voor Nijmegen, dat wij de voordelen van verkoop daarvan niet vinden opwegen tegen de nadelen. Ter versterking van het beheer en van de huidige functies onderzoeken we de mogelijkheden van samenwerking met externe partners.

Financiële middelen voor groenprojecten in en om Nijmegen maken we vrij binnen de stadsbegroting. Daarnaast leveren we een bijdrage aan het realiseren van de Ooijpoort.

Veilig Nijmegen

Nijmegen, een stad waar mensen zich veilig kunnen voelen. Op straat, op het werk, bij het uitgaan en thuis. Onze aanpak is een combinatie van repressie en preventie. We werken zoveel mogelijk wijkgericht, samen met onze partners.

Ambitie

De veiligheid in de stad is de laatste jaren verbeterd. Zowel de politieregistraties als onze eigen peilingen wijzen op een afname van vermogensdelicten, geweld en vernieling. Het aantal woninginbraken en autokraken is de afgelopen jaren spectaculair gedaald. Door een stelselmatige aanpak van de meest voorkomende en ingrijpende problemen voelen Nijmegenaren zich veiliger dan een aantal jaren geleden.

In het Nijmeegs veiligheidsbeleid ligt de nadruk zowel op repressie als op preventie. We hebben ook oog voor de slachtoffers van onveiligheid.

Veel voorkomende vormen van criminaliteit worden gepleegd door mensen met een problematische achtergrond. Als we niets doen aan hun problemen, zal het opsluiten van die mensen slechts een tijdelijke oplossing zijn. Vaak zal zelfs blijken dat de problemen na detentie alleen maar groter worden. De Nijmeegse veelplegeraanpak bijvoorbeeld, is heel nadrukkelijk op dit uitgangspunt gebaseerd.

Dat betekent meer aandacht voor zorg en hulpverlening bij probleemveroorzakers, terwijl ook hard zal worden opgetreden tegen overlast en criminaliteit. De politie geeft hier prioriteit aan, en ook onze gemeentelijke toezichthouders nemen een steeds belangrijker deel voor hun rekening.

We staan privégevoelige en vergaande maatregelen als preventief fouilleren alleen toe als er daarvoor gegronde redenen zijn en alleen op plaatsen waar aantoonbaar meer criminaliteit is dan gemiddeld. Bovendien zal voorkomen moeten worden dat hierbij wordt gediscrimineerd. Cameratoezicht zetten we alleen in als dat noodzakelijk is. De camera's moeten dan wel worden gemonitord. Anders biedt cameratoezicht slechts een illusie van veiligheid. We maken het mogelijk om anoniem aangifte te doen.

Daar waar we te maken hebben met concrete veiligheidsproblemen pakken we die gebiedsgebonden en samen met anderen aan. Dat wil zeggen dat de verschillende veiligheidspartners op stadsdeelniveau samenwerkingsrelaties aangaan. De wijkmanager heeft daarbij de regie.

Daarnaast brengen we in gebieden met bovengemiddelde veiligheidsproblemen, op buurtniveau en met de buurt, problemen in kaart en zoeken we naar passende oplossingen. Dat leidt tot wijkveiligheidsplannen.

Veiligheid wordt mede bepaald door de keuzen die in sociaal, fysiek en economisch opzicht worden gemaakt. Daarom hebben we in Nijmegen, binnen alle beleidsterreinen, oog voor de consequenties van beleidskeuzen voor de veiligheid in de stad. Voorkomen is beter dan genezen.

De komende jaren besteden we extra aandacht aan de kwaliteit van de vergunningverlening en de handhaving. Enerzijds moeten de burgers en bedrijven minder last krijgen van de hoeveelheid aan regels en anderzijds moeten we handhaven op de geldende regels. We zetten extra capaciteit in op de regie van bovengemiddelde bestuurlijk gevoelige en integrale handhavingsdossiers, zoals bij probleemwijken, woonoverlast en grote evenementen.

De Nijmeegse veelplegeraanpak is gericht op het voorkomen van overlast en criminaliteit. De focus is daarbij wel gericht op de achterliggende oorzaken van het gedrag van de veelplegers. Het is van groot belang dat veelplegers een dak boven hun hoofd krijgen, inkomen hebben, een

zinnvolle dagbesteding hebben, identiteitspapieren bezitten en zorg krijgen. Per individu zal een plan van aanpak worden gemaakt om deze leefgebieden van de doelgroep in te vullen. Daar waar individuen zorgmijddend zijn, zal de politie/justitieketen als stok achter de deur dienen. Uit ervaring blijkt dat een deel van de doelgroep (ongeveer een kwart) ondanks de invulling van deze leefgebieden vervalt in crimineel gedrag. Voor deze doelgroep zal repressie een doel op zich zijn.

Schrijnende vormen van ernstige woonoverlast hebben een enorme impact op de slachtoffers en de directe woonomgeving. Daarom heeft de gemeente een aanpak opgezet, die er in eerste instantie op gericht is om ervoor te zorgen dat overlastsituaties niet uit de hand lopen. In tweede instantie voorziet de aanpak in een repressiefase, daar waar de overlast toch ernstig uit de hand gelopen is. De komende jaren moet deze aanpak zich ontwikkelen tot een reguliere werkwijze, waarbij zoveel mogelijk ernstige situaties worden voorkomen. Daar waar deze toch ontstaan, zal onder regie van de burgemeester zo snel mogelijk een eind worden gemaakt aan de overlast.

Waar drugsgebruikers zijn, wordt drugs verhandeld. Nijmegen heeft drugsgebruikers en dus wordt er in drugs gehandeld. Het Nijmeegs drugsbeleid richt zich op het aanpakken van alle vormen van drugshandel die gepaard gaan met overlast. De afgelopen jaren is een succesvolle aanpak van overlastgevende drugspannen ontwikkeld. Samen met de woningcorporaties, politie en justitie hebben we ervoor gezorgd dat er nog maar 15 overlastgevende drugspannen in Nijmegen zijn. De indruk bestaat wel dat deze succesvolle aanpak er mede oorzaak van is dat de handel zich verplaatst naar de straat. De ontwikkeling van de drugshandel zal de komende jaren nauwlettend worden gevolgd en daar waar sprake is van overlast als gevolg van drugshandel, zal deze hard worden aangepakt.

Het beleid rond coffeeshops zetten we door. Er komt een coffeeshop in Dukenburg.

Redelijk veel Nijmegenaren ondervinden overlast door jongeren. Al jaren investeren we in projecten die er op gericht zijn jongerenoverlast te bestrijden en probleemgedrag van jongeren snel te signaleren en op te pakken. Focusprojecten, Boog-projecten, 12min-projecten en het jongerentoezichtteam zijn hiervan voorbeelden. Recent is een inventarisatie gemaakt van probleemgroepen in de Dukenburg. Deze inventarisatie maken we voor heel Nijmegen. We onderzoeken of de bestaande projecten toereikend zijn om de geïnventariseerde problematiek aan de pakken. Als dat niet zo is, komen we, binnen de kaders van het Uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid, met nieuwe voorstellen.

Vernieuwend Nijmegen

Nijmegen is een stad in ontwikkeling. We streven naar een gezond leefklimaat in een gezonde lucht. We zorgen er voor dat mensen woningen krijgen die ze willen, dat bedrijven goed gehuisvest zijn en dat onze kinderen les krijgen in eigentijdse schoolgebouwen. We passen de verkeersinfrastructuur zo aan dat Nijmegen goed bereikbaar is.

Ambitie

Nijmegen is voortdurend in ontwikkeling. Voor bewoners bouwen we nieuwe woningen, zoals in de Waalsprong en op de Limos, en er worden woningen aangepast aan de eisen van deze tijd, zoals in de bomenbuurt. Voor ondernemers worden er nieuwe kantoren gebouwd, zoals op de campus van de universiteit. Voor scholieren en studenten worden er nieuwe scholen gebouwd. De binnenstad is verrijkt met de Marikenstraat, de Mariënborg en het Arsenaal.

Door deze ontwikkelingen krijgen de mensen de woning die ze willen, blijft de werkgelegenheid in Nijmegen op peil, wordt de binnenstad aantrekkelijk om te wonen, krijgen onze kinderen les in fatsoenlijke en eigentijdse schoolgebouwen en kunnen steeds meer mensen van sport of cultuur genieten. De ontwikkeling van Nijmegen is een groot goed. Voor de stad. Maar vooral voor de mensen in Nijmegen. We gaan daar dan ook mee door. Daarbij letten we op de positie van Nijmegen in de regio. En de relatie met Duitsland is daarbij van belang.

Fasen van grote projecten

We gaan de projecten die in gang zijn gezet afmaken. Ze zijn van essentieel belang voor de stedelijke ontwikkeling. Onder andere Limos, Dobbelman bij NS, SSHN op campus, ROC, Wolfskuil, RUN, HAN en UMC, Winkelcentrum Dukenburg, Waalhaven, Josephhof, Park West, d'Almarasweg, Dominicuscollege, 52 degrees, Visveld en Oosterhout.

Verder starten we nieuwe bouwprojecten, zoals Willemskwartier, Plein 44, Hessenberg, Rosa de Lima, Schoonhorst, vernieuwbouw woningen Vonkstraat en omgeving, parkeergarage Van Schaeck Mathonsingel, Nieuw Maldenborg, Circusterrein Hatert en Lange Hezelstraat.

We gaan besluiten nemen over Doornroosje bij TPG, Koers-West, Waterkwartier, plannen voor hart van Dukenburg, damwand Waalkade, Heyendaal, Groot-Oosterhout, spoorzone, verkeersstructuur Waalsprong en een huis voor de topsport.

Tot slot willen ideeën ontwikkelen voor de poorten van de stad en de kanaalzone.

Al deze projecten leggen een druk de actualisatie van de bestemmingsplannen. We willen deze actualisatie, daar waar mogelijk versneld afronden.

Realisatie grote projecten

Met name voor de ontwikkeling van het Waalfront, de Stadsbrug en de Lentse Warande (of Dijkteruglegging) moeten nog belangrijke stappen gezet worden. Onze voorkeur gaat uit naar de Lentse Warande, maar als de Tweede Kamer anders besluit, moeten we ons daarbij neerleggen.

We hebben het gemeentelijk aandeel van de nieuwe stadsbrug rond, maar daarmee zijn we er nog niet. Ook de herinrichting van de Waalkade en de verdere ontwikkeling van de Citadel en andere deelprojecten in de Waalsprong verdragen geen enkele vertraging.

Binnen de Waalsprong betekent dit dat wij de focus extra gaan richten op de ontwikkelingsmogelijkheden van de Citadel. Deze woon- en werkwijk moet niet alleen uitgroeien tot het centrale voorzieningshart van de Waalsprong maar zal op de veel langere termijn samen met het huidige centrumgebied van Nijmegen het nieuwe stedelijke hart van de stad gaan vormen. Om dat

mogelijk te maken zullen wij niet alleen de verkeersstructuur van de Waalsprong optimaal afstemmen op de komst van de tweede stadsbrug maar ook aan de zuidzijde verbeteringsplannen ontwikkelen voor de verbindingen vanaf de stadsbrug met het stadscentrum.

Ook de Waalkade maakt deel uit van dit toekomstige stadshart. Om de Waalkade nog aantrekkelijker te maken zullen wij plannen ontwikkelen voor beperkte bebouwing, nabij de oostelijke Waalkade. Dit in samenhang met de realisering van plannen voor het Valkhofpark en Hunnerpark. Samen met Staatsbosbeheer willen we ons inzetten voor plan Ooijpoort, waarmee tevens een verbeterde verbinding tussen Waalkade en Ooijpolder wordt gerealiseerd.

Meest dominant zal de aanpassing van de waterkering op de Waalkade zijn waarmee het Waterschap binnenkort van start gaat. Ook de verbetering van de aanmeermogelijkheden krijgt z'n beslag waarbij al naar gelang er externe financieringsmiddelen voor kunnen worden gevonden ook de kade een nog meer op de verblijfsrecreatie gerichte inrichting krijgt.

Stedelijke knopen

We willen de kansen van een samenhangende ontwikkeling met de rest van de stad en met name met het stadscentrum beter benutten. Om die reden willen wij de ontwikkelingskansen van het gebied tussen de Hezelpoort en het Willemskwartier (de Spoorzone) stimuleren. De idee is om hier vanuit gezamenlijk te bepalen ambities (2006-2007) te komen tot een ontwikkelingsrichting (2007-2008) voor dit gebied op middellange termijn met financiële onderbouwing, eventueel met gebruikmaking van publiek private samenwerking. Afhankelijk van een nadere strategie zal vervolgens worden gekeken hoe te komen tot uitvoeringsprojecten, gerelateerd aan de verdere ontwikkelingen binnen Nijmegen.

Dat zelfde geldt voor het gebied rond het Knooppunt aan de Neerbosscheweg. Met de ontwikkeling van 52 degrees wordt door de nieuwe innovatieve bedrijvigheid die daarin zijn plaats krijgt niet alleen een impuls gegeven aan de lokale en regionale economie, maar ook aan het Winkelsteeggebied. Die kans willen wij benutten door ook voor dit gebied een actieve gebiedsontwikkeling te starten. Daarmee willen wij ook een impuls geven aan de plannen van de stadsregio Nijmegen voor een lightrailverbinding binnen het KAN-gebied. Het station Winkelsteeg wordt daarin een belangrijke schakel.

Voor Heyendaal is ook een ruimtelijke visie vastgesteld. De ruimtelijke visie "Heyendaal Samspeel in Landschap" is noodzakelijk om alle nieuwbouwontwikkelingen van UMC, Radboud Universiteit en HAN in een landschappelijke en stedenbouwkundige samenhang vorm te geven. We willen hierbij de landschappelijke kwaliteiten van het oorspronkelijke landgoed Heyendaal behouden, een goede koppeling met Park Brakkestein en het behoud van een aantal cultuurhistorisch waardevolle gebouwen. Daarnaast zullen we de infrastructuur voor zowel openbaar vervoer, langzaam verkeer als gemotoriseerd verkeer versterken door middel van fietspaden, het realiseren van parkeerfaciliteiten en vrije busbanen. Op de voormalige locatie IJsbahn aan de Heyendaalseweg zal nieuwbouw gerealiseerd worden voor ROC techniek (Technovium) en voor SSHN nieuwstudentenhuisvesting.

Entrees van de stad

De relatie tussen stad en omgeving vraagt nadrukkelijk aandacht. Dat geldt niet alleen voor de waardevolle zuidoostelijke groene stadsrand, maar ook voor de zuid-westelijke, westelijke en noordelijke overgangen van stad en land (Hatert-Elshof, Dukenburg-Stadwijk-Berendonk, WKS/Kinderdorp Neerbosch-Beuningse Veld, Waalsprong-omringende Overbetuwse landschap). Speciale aandacht verdient de A15-zone. Dit mag geen kwaliteitsloze rafelrand worden. Het is straks de noordelijke begrenzing van de stad en daarmee de overgang van de stad naar de Betuwe.

We willen ideeën ontwikkelen voor de poorten van Nijmegen. De stadspoort Lindenholt/Kinderdorp Neerbosch biedt interessante mogelijkheden voor stedelijke ontwikkeling en tegelijk opwaardering van het gebied als entree of uitgang van de stad. Hier is de relatie met het aansluitende Maas-en-Waalgebied belangrijk.

Door de afronding van de kop van het winkelcentrum constateren we dat er in de Brabantse Poort geen ruimte meer is voor nieuwe ontwikkelingen. We zien dan ook geen noodzaak meer om mee te werken aan de ontwikkeling rond het Triavium.

Voor de Knoop Ressen moeten de ideeën voor een commercieel thema- en leisurecentrum voor huis en tuin worden uitgewerkt. Het wordt de noordelijke entree/uitgang en visitekaartje van de stad. Het raakt ook aan een landschappelijk en cultuurhistorisch waardevol gebied (Ressen).

Bedrijven

De voorbereiding van de verplaatsing van een aantal grote bedrijven vanuit het Waalfront naar andere locaties in de stad zal veel tijd, aandacht en geld vragen. Onze inspanningen zijn maximaal gericht op het behoud van de werkgelegenheid. Dat geldt ook voor de werkgelegenheid bij de bedrijven die moeten wijken voor de aanleg van de tweede stadsbrug. Naast de herontwikkeling van bestaande bedrijfslocaties zal indien nodig ook de ontwikkeling van nieuwe bedrijfslocaties in gang worden gezet.

Luchtkwaliteit

Een bijzondere opgave bij onze stedelijke ontwikkelingsplannen is het verbeteren van de luchtkwaliteit. Hoewel de meest recente prognoses voor 2010 een veel gunstiger beeld laten zien dan tot voor kort het geval was, zal de spanningsboog tussen milieudoelen en stedelijke ontwikkeling veel aandacht vragen. De Stadsregio Arnhem-Nijmegen speelt een belangrijke regisserende en coördinerende rol bij het opstellen van uitvoeringsprogramma's om de luchtkwaliteit te verbeteren. In relatie tot onze stedelijke ontwikkelingsplannen zullen wij ook op stedelijk niveau een uitvoeringsprogramma opstellen.

De nood is het hoogst in Nijmegen-West, maar ook voor de ontwikkelingen in de Waalsprong is het een urgent item. Er zijn zowel maatregelen nodig bij de vervuilende bron (schone bussen, schone vrachtwagens, minder uitstoot etcetera.) als planologische maatregelen (vrachtverkeer om de stad heen leiden etcetera) Om op langere termijn de ontwikkelingen niet te laten frustreren, is op korte termijn actie geboden. We zullen hier extra capaciteit op inzetten.

Cultuurhistorie

Het 2000-jarig bestaan van Nijmegen is maximaal benut om de rijke, grotendeels uit het straatbeeld verdwenen, geschiedenis van de stad zichtbaar en beleefbaar te maken.

We willen de aandacht voor de cultuurhistorie blijven ondersteunen. Wellicht kan een reconstructie van een Romeins gebouw hier aan bijdragen. Het gaat hierbij echter ook om passend beheer, exploitatie en onderhoud.

De uitspraak van het referendum over de donjon zal gevolgd worden, tenzij er van de kant van het departement blokkades ontstaan. De juridische mogelijkheden moeten daarom worden verkend, zodat snel duidelijkheid komt over de realiseringkansen, die zorgvuldig afgezet moeten worden tegen de huidige wetgeving. We houden hierbij rekening met de randvoorwaarden die verbonden waren aan het referendum, te weten: de gemeente steekt geen geld in herbouw van de Donjon, de bouw lijkt zoveel mogelijk op het origineel met gebruik van "authentiek" materiaal en de Donjon wordt openbaar toegankelijk voor een breed publiek,

De rijke geschiedenis van Nijmegen is ook van belang voor de aantrekkelijkheid van de stad. Cultuurhistorie zal daarom ook prominent de aandacht krijgen bij de promotie van Nijmegen.

Bestuurlijk Nijmegen

Nijmegen, een stad waar burgers tevreden zijn over de dienstverlening, waar bruggen zijn geslagen tussen bestuur, burgers, ondernemers en instellingen en waar een gezond bestuurlijk klimaat heerst.

Ambitie

Moderne dienstverlening

Wij werken primair voor de burgers van Nijmegen. Onze dienstverlening is hierop afgestemd. Om deze verder te verbeteren gaan we nog meer investeren in bereikbaarheid, tijdigheid en betrouwbaarheid. We zorgen er voor dat Nijmeegse burgers zich éénduidig bekend kunnen maken bij onze gemeente door middel van één Burgerservicenummer. We gaan de identiteit verifiëren via DigiD, de digitale identiteitswijzer. We starten één pilot: inschrijving van studenten als burger van Nijmegen op de Campus van de Universiteit en Hogeschool.

Verder zullen we de dienstverlening meer gaan afstemmen op de producten die we leveren aan diverse klantgroepen. We gaan dus meer maatwerk leveren met daarbinnen geüniformeerde werkwijzen. Zo zal iemand die voor een paspoort komt anders behandeld worden dan iemand van een sportvereniging die ondersteuning nodig heeft. We ontwikkelen uniforme en gestandaardiseerde Serviceconcepten en een Publiekwijzer. We houden ons hieraan door dit vast te leggen en te communiceren in het zgn. Burgerhandvest in 2006.

Daarbij zal 65% van de Nijmeegse dienstverlening digitaal beschikbaar zijn. Verder introduceren we een dienstverleningsmonitor, waarin we met de Nijmeegse burgers periodiek de kwaliteit van Nijmeegse dienstverlening bespreken en de ontwikkeling bewaken.

Een belangrijke uitdaging voor de komende jaren is ook het terugdringen van de bureaucratie en de administratieve druk. Dit moet resulteren in een betere dienstverlening voor alle Nijmeegse burgers en een beter bestuurd Nijmegen.

Binnen de organisatie blijft aandacht voor integriteitsbeleid belangrijk. We maken hier ruimte voor vrij. We denken hierbij aan een aandachtsfunctionaris.

Bruggen bouwen

We willen meer in gesprek met burgers, ondernemers en instellingen. Bruggen slaan, dat is ons motto. We zoeken naar bondgenoten die samen met ons het coalitieakkoord uitvoeren, we maken samenwerkingsafspraken. Dit kunnen overeenkomsten zijn, maar ook prestatiecontracten. Verder willen we graag volgen wat de effecten van ons beleid zijn, hoe ziet de stad er echt uit. Wat komt er van terecht, komt het op de juiste plaats, wat zijn de ontwikkelingen etcetera. We zoeken naar ambassadeurs, die het stadsbestuur een spiegel voorhouden. Mogelijk in de vorm van een panel.

De wijkwethouders zijn de succesvolle verbinding tussen de wijken en het bestuur. Hier gaan we dan ook mee door.

Voor de aansturing van grote complexe projecten die gespreid zijn over meerdere portefeuilles kiezen we voor een model met brede sturing. Zo blijven we werken met bestuursteams zoals we nu doen voor Koers West en stellen we een bestuursteam voor jeugd in.

Goed samenspel

Het duale stelsel geven we verder vorm door aandacht te besteden aan een goed samenspel tussen College en Raad, ieder vanuit hun eigen specifieke taak en verantwoordelijkheid. Zo

zullen we een heldere taakverdeling tot stand brengen tussen College en Raad, de planning ter hand nemen van de beleidsprocessen uit het coalitieakkoord en de lange termijn agenda van de Raad en een nieuw vergaderstelsel invoeren. Bij dit vergaderstelsel zal de uitslag van de verkiezingen tot uitdrukking komen.

We handhaven het raadsbudget

Verder willen we het politieke debat in en buiten de gemeenteraad versterken en komen we met een voorstel over de positie van de Rekenkamer, waarbij een onafhankelijke positie onze voorkeur heeft.

We onderschrijven de doelstellingen van het Rapport van de Commissie van Onderzoek Boring Budgetrecht en we committeren ons daaraan. Het gaat om de volgende vijf doelstellingen:

- de Raad heeft volledig zicht op de formele bevoegdheden en verantwoordelijkheden, die in het duale bestel aan het budgetrecht zijn verbonden.
- de Raad heeft voldoende instrumenten om die bevoegdheden en verantwoordelijkheden te benutten
- de informatiewaarde van de begroting is zodanig, dat de Raad in voldoende mate keuzes kan maken. De begroting is inzichtelijk en voldoet aan de eisen van het BBV
- het College draagt zorg voor een begrotingsproces, dat als uitkomst een begroting van een voldoende kwalitatief niveau heeft
- het College draagt er zorg voor dat de gemeenteraad zicht heeft op de (uitvoering van) de begroting en op de begrotingswijzigingen
- de gemeenteraad kan de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van baten en lasten, die in de rekening zijn opgenomen, in voldoende mate vaststellen.

Het College komt met voorstellen, die de Raad kan amenderen. Vanzelfsprekend kan de Raad ook initiatiefvoorstellen indienen.

Betaalbaar Nijmegen

Nijmegen is een stad waar de lasten hoger zijn dan in veel andere gemeenten. Voor bewoners liggen ze iets boven het gemiddelde, voor bedrijven voert Nijmegen de ranglijst aan. Dat niveau is ontstaan in de afgelopen decennia, omdat de Raad in meerderheid steeds veel waarde heeft gehecht aan het in stand houden van een goed voorzieningenniveau en van een expliciete steun voor de zwakkeren. En de Nijmeegse kiezer is dat blijven steunen. Het is een vorm van solidariteit tussen bewoners van de stad, die maakt dat Nijmegen door haar bewoners wordt ervaren als een prettige, leefbare stad. Wij zullen daar deze raadsperiode niet van afwijken.

Lastenverhoging stellen we in dit akkoord niet voor, evenmin als lastenverlaging. Wel kunnen voor individuele bewoners of bedrijven verschuivingen optreden, bijvoorbeeld bij parkeertarieven.

Wat we willen blijven doen, is zorgen dat de bewoners waar voor hun geld krijgen. Door te zorgen voor goede dienstverlening en voor goede voorwaarden om met elkaar een leefbare samenleving te bouwen en te houden.

Wat we meer willen doen, is het geld laten werken. Een verantwoord financieel beleid combineren we met een efficiënte inzet van beschikbare middelen. Nu we, door een zuinig beleid in de afgelopen jaren, onze reservepositie op orde hebben, ontstaat er ruimte om meer middelen vrij te spelen.

Exploitatie

In dit akkoord hebben we een ambitieus programma neergelegd. Daar hoort een verantwoorde dekking bij. Die hebben we gevonden in een evenwichtig pakket maatregelen.

Wensen

In totaal hebben we een pakket budgettaire wensen geformuleerd, van €9,1 miljoen in 2007 tot €11,7 miljoen in 2010. In de voorgaande hoofdstukken staan de ambities geformuleerd. In het volgende hoofdstuk zetten we alle actiepunten met financiële gevolgen op een rij.

Dekking

Om te beginnen stellen we voor de financiële mogelijkheden uit de rekening 2005 te benutten. De niet benutte kapitaallasten uit 2005 bedragen €6 miljoen, die volgens afspraak ingezet worden voor de Stadsbrug. Wat er vervolgens overblijft aan rekeningresultaat, leidt ertoe dat de saldireserve ruim het dubbele van het gewenste niveau van €20 miljoen bereikt. We bouwen een veilige marge in voor onvoorziene risico's en exploitatie-effecten van afschafte reserves. Dan blijft er een eenmalig bedrag over van €15 miljoen.

Daarvan zetten we €4 miljoen in om risico's bij GSB/GSO af te dekken en de risicovoorziening voor het FWI te versterken. De rest gebruiken we om op enkele beleidsvelden de lasten te verlagen: Door de negatieve vermogen van de Keizerkarelpodia weg te nemen, creëren we ruimte in het culturele veld om de problemen daar op te lossen. We boeken vroegere onderhoudsinvesteringen in de openbare ruimte af om in de exploitatiebegroting weer ruimte te scheppen voor onderhoud. We reserveren een eenmalig bedrag om bij te kunnen dragen aan de aanleg van dubbellaags ZOAB op de A73. En we doen een extra storting in de Reserve Stadsbrug, waardoor we de geraamde, gemeentelijke bijdragen aan de planexploitatie kunnen realiseren, zonder het investeringsplan te zeer te belasten.

Het rekeningresultaat levert daarnaast een structurele ruimte op van €1,0 miljoen. Dankzij het sobere financiële beleid van de afgelopen jaren, is de saldireserve op niveau. Daarom kunnen

we de rente op de reserves als dekking inzetten op de begroting. Zo'n dekking is niet echt structureel maar de komende meerjarenperiode is het zeker verantwoord deze in te zetten.

Ook de algemene bedrijfsreserve (ABR) van het ontwikkelingsbedrijf voeden wij extra met eenmalige middelen van de GEM en uit de versnellingsbijdrage woningbouw 2005. Daardoor bereikt de ABR aan het eind van deze raadsperiode bijna het gewenste niveau van €40 miljoen. Gezien het risicoprofiel is dat vroeg genoeg, zodat het verantwoord is de rente in 2007 en 2008 niet meer op de ABR bij te schrijven maar eveneens als dekking in te zetten.

Verder zullen we een drietal bezuinigingsoperaties uitvoeren om al onze plannen mogelijk te maken: De formatie van de ambtelijke organisatie brengen we in drie achtereenvolgende jaren met 1% per jaar terug, waartegenover we rekening houden met een astructureel knelpuntenbudget. De inflatiecorrectie op de subsidies willen we in 2007 achterwege laten. En per portefeuille zal het nieuwe College een bedrag van €2,5 ton in 2007, oplopend naar €3,5 ton in 2010, aan taakafstoting voorstellen. Deze ingrepen achten we verantwoord, om tegenover de nieuwe activiteiten ook oude in te leveren.

Alles bij elkaar creëren we zo dekking in de begroting voor een bedrag dat oploopt van €9,3 miljoen in 2007 tot ruim €11,4 miljoen in 2010.

Investerings

Voor nieuwe investeringen vinden we €25 miljoen ruimte binnen het bestaande investeringsvolume 2006 tot en met 2010, inclusief de openstaande kredieten 2005. De ervaring leert dat een deel van de geplande investeringen later wordt gerealiseerd, ondanks het feit dat daaraan de laatste jaren veel aandacht is besteed. Om een efficiëntere investeringsplanning te krijgen, willen we jaarlijks 20% meer plannen dan beschikbaar. Over de periode 2006-2010 komt een investeringsvolume van ongeveer €125 miljoen beschikbaar voor de jaarlijkse investeringsplannen, wat een overplanning van €25 miljoen reëel maakt. Zoals gezegd ontstaat er daarnaast ruimte in het investeringsvolume door gerichte inzet van eenmalige bedragen.

In de voorgaande hoofdstukken hebben we onze plannen ontvouwd, die we hierna vertalen in actiepunten, waaraan we investerings- en exploitatiebedragen hebben gekoppeld. De opgenomen bedragen zijn ramingen, die door het nieuwe College in Perspectiefnota en Stadsbegroting zullen worden uitgewerkt en onderbouwd. Pas bij het vaststellen van de Stadsbegroting 2007-2010 neemt de Raad besluiten over concrete budgetten.

Financiële spelregels

Zowel de Gemeentewet als het Besluit Begroten en Verantwoorden (het BBV) geven voorschriften over de wijze waarop de gemeente haar financiële huishouding moet inrichten. Daarnaast stelt de gemeenteraad regels vast over de inrichting van de gemeentefinanciën, over de controle op de financiën en over het interne toezicht op de uitvoering: de verordeningen ex artikel 212, 213 en 213a.

In dit coalitieakkoord maken we enkele algemene afspraken, die sturend zijn voor het financieel beleid van de komende jaren.

1) Structureel sluitende begroting

De meerjarenbegroting moet structureel sluitend zijn. Dat betekent dat de som van verwachte overschotten en tekorten van de vier jaarschijven niet negatief kan zijn. Het eerste en het laatste begrotingsjaar dienen sluitend te zijn.

2) Behoedzame en reële ramingen

Bij het begroten gaan we uit van een behoedzame en reële raming. Dit geldt ook voor de uitkeringen uit het gemeentefonds. Er wordt terughoudend geanticipeerd op de uitkering door het Rijk van de Behoedzaamheidsreserve.

3) Structurele uitgaven worden structureel gedekt

Als Raad of College besluiten voor meer dan één jaar een verplichting aan te gaan, dan moet daar een meerjarige dekking tegenover staan. Tegenover incidentele inkomsten of meevallers kunnen geen structurele uitgaven staan. Uit de post Onvoorzien worden géén structurele uitgaven gedaan.

4) Integrale afweging

De Raad beslist over wensen voor nieuw beleid als deze wensen in breed verband d.w.z. tegen elkaar en tegen de beschikbare financiële beleidsruimte, kunnen worden afgewogen. Deze integrale afweging vindt twee keer per jaar, en niet meer dan twee keer per jaar plaats, te weten bij de begroting, in het najaar, en bij de perspectiefnota, in het voorjaar. Op basis van de bestuursrapportages in zomernota rekening worden geen besluiten genomen over het uitvoeren van nieuw beleid.

In het algemeen bewaken wij dat waar de gemeente nieuwe investeringen pleegt bijvoorbeeld voor sportaccommodaties of speelplekken, er in de gemeentebegroting voldoende rekening wordt gehouden met de jaarlijkse onderhoudskosten

5) Oud voor nieuw

In geval het College of de Raad een voorstel doet om geld uit te geven voor nieuw beleid op een ander moment dan bij de integrale afweging moet altijd solide dekking worden aangewezen. Tenzij er sprake is van externe dekking, moet in het voorstel aangegeven worden welk oud beleid moet worden geschrapt of verminderd ten gunste van het nieuwe beleid. Een beroep op het (aanstaande) positieve rekeningsaldo of op een waarschijnlijk begrotingsoverschot is geen acceptabele dekking.

6) Vrijval

Vrijval in investeringen wordt niet in de exploitatiesfeer ingezet en andersom. Als een investering niet in het geplande jaar wordt gerealiseerd, storten we de kapitaallasten storten we bij de rekening in een weer in te stellen Reserve Strategische Investerings.

Incidentele meevallers in de exploitatie kunnen niet ingezet worden voor een investering, omdat investeringen meerjarige verplichtingen meebrengen aan afschrijving en rente. Deze meevallers vloeien bij de rekening in principe naar de saldireserve.

7) Reservepositie

De saldireserve dient ter dekking van de risico's en om rekeningtekorten op te vangen.

De gewenste hoogte van de saldireserve is tot nu toe wordt vastgesteld als de helft van het rekenkundig gemiddelde van de minimale hoogte en de maximale hoogte van de risico's die we lopen. In de loop van 2006 bekijken we hoe andere grote gemeenten hiermee omgaan en of aanpassing van het dekkingspercentage nodig is.

8) Rente

Rentebaten worden niet toegerekend aan de 'pot' die de rente veroorzaakt. Zolang de saldireserve niet op het gewenste niveau is, worden alle rente-inkomsten in de saldireserve gestort. Dit is dan de structurele voeding van deze reserve.

Is de saldireserve op niveau dan kunnen we de rente-inkomsten inzetten ter dekking van de exploitatie. Dit gebeurt behoedzaam en vanuit het besef dat rente-inkomsten lastig meerjarig te voorspellen zijn, omdat ze afhankelijk zijn van autonome externe ontwikkelingen.

9) Budgetrecht

Om het budgetrecht van de raad beter tot zijn recht te laten komen heeft de commissie Onderzoek Budgetrecht een groot aantal acties genoemd. Het rapport zal in de komende raadsperiode een belangrijke rol vervullen in het op orde brengen van de financiële huishouding van de gemeente. Het rapport wordt nog in de raad behandeld.

We willen voorkomen dat het rapport leidt tot vergroting van de administratieve regelgeving en tot vermindering van flexibiliteit en slagvaardigheid van het bestuur. Het nieuwe college krijgt opdracht om, mede op basis van voorbeelden in het land, voorstellen te formuleren die ruimte voor flexibiliteit, bijvoorbeeld rond jaargrenzen en grenzen tussen programma's, combineren met een sterk budgetrecht van de raad. Liever dan op gedetailleerde regels willen wij het verkeer tussen raad en college mede baseren op vertrouwen en transparantie.

Actiepunten met financiële consequenties

Ongedeeld Nijmegen

	jr2007	jr2008	jr2009	jr2010
We decentraliseren taalcursussen (GOA) naar de wijken.	50 n	50 n	50 n	50 n
We organiseren taalcursussen en maatschappelijke ondersteuning voor Antillianen	50 n	50 n	50 n	50 n
We ondersteunen sportvoorzieningen in Dukenburg en Lindenholt	100 n	100 n	100 n	100 n
We zetten de wijkaanpak inclusief wijkposten door	600 n	600 n	600 n	600 n
We maken budget vrij voor onderhoud van speelplekken en spel- ontmoetingsplekken	100 n	100 n	100 n	100 n
We zetten geld in om de wijkbeheerplannen te uit te voeren.	50 n	950 n	1.500 n	2.200 n
We boeken €5,1 miljoen af op geactiveerd onderhoud, waardoor in de exploitatie extra geld beschikbaar komt	650 n	650 n	650 n	650 n
We reserveren extra geld voor exploitatie en beheer van openwijk scholen	240 n	240 n	240 n	240 n
We creëren financiële ruimte om het voorzieningshart Willemskwartier: mogelijk te maken	0 n	0 n	600 n	600 n
De subsidie voor de Inloop Kolpingbuurt dekken we in de Stadsbegroting.	17 n	150 n	150 n	150 n
We stellen budget beschikbaar om jongeren aan het woord te laten.	20 n	20 n	20 n	20 n
We maken een nieuw bibliotheekfiliaal mogelijk in Lindenholt	150 n	50 n	50 n	50 n
Kijk op kleintjes willen we ook na 2007 in stand houden.		pm	pm	pm
Licht pedagogische hulpverlening willen we ook na 2007 in stand houden.		pm	pm	pm

investerings	jr2007	jr2008	jr2009	jr2010
We maken de herinrichting van wegen, straten, pleinen mogelijk, om onderhoudsachterstand weg te werken.	1.000 n	1.000 n	pm	pm
We investeren in speelplekken en wijkspeluinen	330 n	330 n	330 n	330 n
We brengen de jongerenvoorzieningen (12-20 jr) op peil brengen	200 n	200 n	200 n	200 n
Voor veilige school- en fietsroutes zetten we eenmalig geld in uit opbrengsten van verkoop derden.	pm	pm	pm	pm
We scheppen investeringsruimte om Voorzieningshart Waterkwartier mogelijk te maken.		2.250 n	1.750 n	

Werkend Nijmegen

	<i>jr2007</i>	<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>
We scheppen minstens 250 participatiebanen	pm	pm	pm	pm
De kosten voor de 250 participatiebanen halen we uit het FWI-werkdeel	pm	pm	pm	pm
We scheppen extra reïntegratiebanen die nodig zijn voor versterkte uitstroom uit de uitkering.	pm	pm	pm	pm
De kosten van de reïntegratiebanen dekken we uit het FWI-werkdeel	pm	pm	pm	pm
We reserveren geld vooreventuele continuering van de ombudsfunctie Reïntegratie/ ID	80 n	80 n	80 n	80 n
Het bedrijvenloket wordt versterkt	150 n	150 n	150 n	150 n
Om Health Valley vanuit het economisch beleid te kunnen ondersteunen zetten we extra geld in.	50 n	50 n	50 n	50 n
We geven het Ondernemingsfonds een structurele plek.	1.500 n	1.500 n	1.500 n	1.500 n
We dekken het ondernemersfonds uit het huidige OZB-tarief voor bedrijven	1.500 v	1.500 v	1.500 v	1.500 v
We ondersteunen de activiteiten van Stichting Nijmegen Promotie.	200 n	500 n	300 n	0 n
We zetten de versnelling van de actualisering van de bestemmingsplannen voort.	100 n	100 n	100 n	100 n
De extra kosten voor de actualisering van bestemmingsplannen dekken we uit versnellingsbijdrage woningbouw.	100 v	100 v	100 v	100 v
De fietsenstallingen in het centrum worden weer gratis.	100 n	100 n	100 n	100 n
Voor ouderen en minima gaan we een experiment uitvoeren met gratis OV op bepaalde dagen.	250 n	250 n	250 n	250 n

investerings	<i>jr2007</i>	<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>
Voor het opknappen van de ringstraten zetten we aanvullende middelen in.	1.500 n			
We investeren in nieuwe vormen van openbaar vervoer.			1.500 n	1.500 n
Voor de uitvoering van het 11-puntenplan fietsvoorzieningen zetten we opbrengsten in uit verkoop derden.	pm	pm	pm	pm

Solidair Nijmegen

	jr2007	jr2008	jr2009	jr2010
We bieden ondersteuning aan uitgeprocedeerde asielzoekers.	260 n	260 n		
We maken de Spekmanaanpak voor asielzoekers mogelijk.	160 n	160 n		
De eigen bijdragen voor gesubsidieerde arbeid verminderen we. (b-lijst naar a lijst)	350 n	350 n	350 n	350 n
Dekking voor de vermindering van eigen bijdragen komt uit het FWI-werkdeel.	350 v	350 v	350 v	350 v
We subsidiëren activeringsprojecten voor integratie en inburgering van allochtone vrouwen	150 n	150 n		
We reserveren een budget voor vervolgactiviteiten op activeringsprojecten voor allochtone vrouwen	50 n	50 n	50 n	50 n
We experimenteren met een jeugdsportfonds, schoolfonds en cultuureducatiefonds.	450 n	500 n	500 n	500 n
We dekken de experimenten met die fondsen uit de onderuitputting van het minimabeleid.	500 v	500 v	500 v	500 v
We werken de wachtlijsten in de schuldhulpverlening weg.	pm	pm	pm	pm
We dekken het wegwerken van de wachtlijsten met extra rijksmiddelen en gelden uit het FWI-werkdeel.	pm	pm	pm	pm
We zetten geld in voor experimenten met wijkgerichte aanpak van schuldhulpverlening.	200 n	200 n	200 n	200 n
Het ambulant jongerenwerk breiden we uit.	170 n	170 n	200 n	200 n
We gaan extra aandacht besteden aan het voorkomen van uitval in het eertse jaar van het MBO	170 n	170 n	200 n	200 n
We vangen het nadelige verdeeffect op van de overheveling van de rijksbijdrage GGD naar het Gemeentefonds.		200 n	200 n	200 n
Het structureel te laag begrote GGD-budget passen we aan.	180 n	180 n	180 n	180 n
We gaan het niet-gebruik van inkomensvoorzieningen tegen in 4 wijken	100 n	200 n	200 n	200 n
We reserveren geld voor het Meldpunt bijzonder zorg	150 n	200 n	250 n	250 n
Met een budget stimuleren we innovatieve projecten zorg en opvang.	100 n	150 n	200 n	200 n
Voor subsidie voor externe advisering over toegankelijkheid voor gehandicapten scheppen we ruimte.	25 n	25 n	25 n	25 n

Bruisend Nijmegen

	<i>jr2007</i>	<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>
Het onderhoud van binnen- en buitensportaccommodaties brengen we structureel op peil.	380 n	430 n	480 n	480 n
We houden rekening met de stijging van energielasten voor zwembaden.	50 n	50 n	50 n	50 n
We handhaven de gemeentelijke subsidie voor de Olifant	25 n	25 n	25 n	25 n
We creëren financiële ruimte om de stedelijke speeltuinen te handhaven.	100 n	100 n	100 n	100 n
We verbeteren de kwaliteit van groenzones in de stad	300 n	300 n	300 n	300 n
We stellen een Groenfonds in voorgroen projecten in en om Nijmegen	200 n	200 n	200 n	200 n
We leveren een eenmalige bijdrage aan het totstandkomen van de Ooijpoort		500 n		
We nemen een flexibel cultuurbudget op in de begroting, voor kleine stimuleringsubsidies.	25 n	25 n	25 n	25 n
Voor de exploitatie van Doornroosje maken we extra financiële ruimte vanaf 2009.			230 n	290 n
We zetten geld in voor het middeleeuws festival.	25 n	25 n	25 n	25 n
Vanaf 2009 maken we vakleerkrachten voor bewegingsonderwijs mogelijk.			320 n	320 n
De dekking voor de vakleerkrachten bewegingsonderwijs vinden we in de BOS-subsidie.			320 v	320 v
Voor de onderwijshuisvesting maken we structureel een extra bedrag vrij.	1.800 n	2.000 n	2.000 n	2.000 n

investerings	<i>jr2007</i>	<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>
We investeren in de aanleg van verbindende schakels in de groenstructuur.	600 n			
We zetten geld in voor twee Cruyff courts	70 n	70 n		
Voor Doornroosje ramen we een extra bedrag, naast de geplande 3,5 miljoen en 2 miljoen uit andere bronnen.			0 n	4.000 n
Door een extra bedrag voor het Goffertbad is woningbouw niet langer noodzakelijk voor de dekking.	650 n			
Onze bijdrage aan het Huis van de Topsport betalen we uit de verkoop van onze af te stoten panden.			pm	
We lossen het achterstallig onderhoud bij sport op.	1.300 n			
We zorgen dat de buitensport aan de isa-normen kan voldoen.	1.600 n			
We investeren in de stedelijke speeltuinen.	400 n			

Veilig Nijmegen

	jr2007	jr2008	jr2009	jr2010
De inwonerbijdrage voor de regionale brandweer gaat wat omhoog.	20 n	20 n	20 n	20 n
ICT voor aanrijroutes van de brandweer kost extra geld.	80 n	80 n	80 n	80 n
Voor handhaving en vergunningverlening zetten we extra budget in.	350 n	350 n	350 n	350 n
De implementatie van het mobiliteitsplan voor de 4-daagse feesten kost twee jaar extra geld.	50 n	50 n		

investerings	jr2007	jr2008	jr2009	jr2010
We investeren opnieuw in het op orde brengen van de brandveiligheid van onze gebouwen.	2.500 n			

Vernieuwend Nijmegen

	jr2007	jr2008	jr2009	jr2010
Voor digitalisering van bestemmingsplannen (de wet Puber) hebben we 4 jaar lang extra geld nodig.	50 n	50 n	50 n	50 n
De dekking voor de digitale bestemmingsplannen halen we uit de versnellingsbijdrage woningbouw.	50 v	50 v	50 v	50 v
De formatie voor cultuurhistorie breiden we voor vier jaar uit om aan onze wettelijke opdracht te voldoen.	135 n	135 n	135 n	135 n
De formatieuitbreiding voor cultuurhistorie dekken we uit de versnellingsbijdrage woningbouw	135 v	135 v	135 v	135 v
We versterken de aandacht voor luchtkwaliteit om te kunnen voldoen aan de normen.	100 n	100 n	100 n	100 n
De versterking van de luchtkwaliteit dekken we uit de versnellingsbijdrage woningbouw	100 v	100 v	100 v	100 v

investerings	jr2007	jr2008	jr2009	jr2010
In Noord Oost Kanaalhavens (NOK) zetten we extra investeringsbudget in.	0 n	1.000 n	1.000 n	0 n
in het investeringsplan opgenomen bijdragen voor Koers West dekken we uit de versnellingsbijdrage woningbouw	0 n	1.000 v	1.000 v	1.000 v

Bestuurlijk Nijmegen

	<i>jr2007</i>	<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>
Vanwege het schrappen van de egalisatiereserve Verkiezingen moeten we de begroting aanpassen.	234 n	38 v	57 n	57 n
Het Representatiebudget van het college is structureel te laag begroot.	50 n	50 n	50 n	50 n
Het raadsbudget zetten we structureel in de begroting.	100 n	100 n	100 n	100 n

Betaalbaar Nijmegen

	<i>jr2007</i>	<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>
Tegenover de bezuiniging van 3 maal 1% op de formatie zetten we een astructureel frictiebudget	500 n	500 n	500 n	
We houden rekening met een mogelijk rentenadeel op de NUON-lening	138 n	138 n	138 n	138 n
De bezuinigingstaakstellingen op KAN-bijdrage en open source software zijn niet haalbaar.	166 n	266 n	266 n	266 n

Dekking

Enmalige inzet rekeningresultaat 2005	<i>bedrag * 1.000</i>
Zoals afgesproken zetten we de niet bestede kapitaallasten 2005 in voor de Stadsbrug	6.000
Voor de Stadsbrug doen we een aanvullende storting, zodat de gemeentelijke bijdrage geregeld is.	1.000
We saneren het negatief vermogen van de Keizerkarelpodia, zodat er ruimte ontstaat in de exploitatie.	2.900
We zetten geld opzij om de risico's in de financiering van GSO/GSB op te kunnen vangen (inclusief VE)	2.000
We boeken €5,1 miljoen af op geactiveerd onderhoud, waardoor in de exploitatie extra geld beschikbaar komt	5.100
We dragen bij aan dubbellaags ZOAB op de A73, om de overlast in Dukenburg en Lindenholt te verminderen.	2.000
Vanwege de risico's in de uitvoering van de WWB storten we een extra bedrag in de voorziening FWI	2.000
	15.000

Dekkingsmaatregelen	<i>jr2007</i>	<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>
Het structureel effect van jaarrekening 2005 zetten we in als dekking.	1.000 v	1.000 v	1.000 v	1.000 v
We boeken €5,1 miljoen af op geactiveerd onderhoud, waardoor in de exploitatie extra geld beschikbaar komt	650 v	650 v	650 v	650 v
We verminderen de formatie in de ambtelijke organisatie drie jaar met 1% per jaar.	1.000 v	2.000 v	3.000 v	3.000 v
De rentes op reserves voegen we niet langer toe aan de saldireserve	2.200 v	2.200 v	2.200 v	2.200 v
Op de subsidies laten we een jaar de inflatiecorrectie achterwege.	900 v	900 v	900 v	900 v
De behoedzaamheidsreserve Gemeentefonds zetten we op 50%	500 v	500 v	500 v	500 v
Door diverse maatregelen in de cultuursector ontstaan exploitatievoordelen.	0 n	250 v	750 v	750 v
Per portefeuille gaan we bezuinigingen door taakafstoting; van 2,5 ton in 2007 tot 3,5 ton in 2010	1.750 v	1.750 v	2.100 v	2.450 v
De rente voegen we niet langer toe aan de ABR van het ontwikkelingsbedrijf (2007 en 2008)	1.350 v	1.450 v		
totaal dekkingsmaatregelen	9.350 v	10.700 v	11.100 v	11.450 v

Totaal beeld

	<i>jr2007</i>	<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>
Begrotingssaldo 1 januari 2006	166 n	952 v	294 v	294 v
Totaal budgetwensen exploitatie	9.115 n	11.376 n	11.741 n	11.701 n
Totaal dekkingsmaatregelen	9.350 v	10.700 v	11.100 v	11.450 v
Saldo	69 v	276 v	347 n	43 v
Totaal investeringen	10.150 n	3.850 n	3.780 n	5.030 n

Beoogde portefeuillevverdeling

We hebben de beoogde portefeuilles opgesteld en verdeeld over de drie collegepartijen: PvdA, SP en GroenLinks. De burgemeester heeft een eigen portefeuille.

Portefeuilles

- Openbare orde en Veiligheid, Algemene, Bestuurlijke en Juridische zaken, Externe betrekkingen, coördinatie Evenementenbeleid, coördinatie Dienstverlening

Portefeuillehouder: Guusje ter Horst, Burgemeester

- Ruimte en Bouwen, Sport, Werk en Inkomen

Portefeuillehouder: Paul Depla, PvdA (loco-burgemeester)

- Wijken, Openbare ruimte, Spelen, Maatschappelijke opvang

Portefeuillehouder: Hans van Hooft sr., SP

- Zorg en Welzijn, Integratie, Emancipatie

Portefeuillehouder: Lenie Scholten, GroenLinks

- Economie, Onderwijs, Cultuur, Personeel en Organisatie

Portefeuillehouder: Hannie Kunst, PvdA

- Financiën, Wonen, Facilitaire diensten

Portefeuillehouder: Peter Lucassen, SP

- Mobiliteit, Milieu en Groen, KAN

Portefeuillehouder: Jan van der Meer, GroenLinks